

Redaktora ziņa

Lai takas neaizaugtu!

Pazīstamajā Ojāra Vācieša dzejoļī poētiski piesauktas sen aizaugušas takas. Kubalu (Dinsberga) skolas salidojuma laikā bijusī skolniece Elma Zadiņa (dz. Derkevica) atcerējās, kā nākusi uz skolu pa meža taciņu. Tagad droši vien aizaugusi. Kad vienubrīd likās — šoferis kaut kur pazudis, mēs ar Zadiņas kundzi pus-pajokam spriedām — būs vien kā bērnu dienās jāiet uz mājām pa meža taciņu... Vai izdotos atrast?

Vecajiem latviešiem šis bija veļu laiks. Varbūt mūsdienās to varētu dēvēt par piemiņas laiku. Manā izpratnē gan oktobris, gan novembris ir atceru mēnesis. Atmiņu svētki. Tas nozīmē cirst ātri augošos aiz-

mirstības krūmus, attīrīt senās takas. To darot, atminēsimies un varbūt pat jaunā gaismā ieraudzīsim tādas vērtības kā Kubalu skola, kā skolotājs Ernests Ābols, kam interesantas sagādīšanās dēļ tieši oktobrī apaļa jubileja.

No atmiņām izaug piederības izjūta, lepnums, patriotisms. Bet tikai tad, ja katrs pieliek savu roku. Jēdzieni "nacionāla pašapziņa" un "patriotisms" ir tukša skaņa, ja tie nesakņojas vienīgajā auglīgajā zemē — šajā, konkrētajā, neatkārtotajā. No nekonkrētības rūsas laiku pa laikam — patiesībā nemitīgi — attīrāmas mūsu vērtības. Personības, seni notikumi, dabas objekti, arī

senas ražotnes utt. Te paveras milzu darbalauks skolai, iesaistot ikvienu audzēkni sava kaktiņa un stūriša apzināšanā. Ja vēsturiskas celtnes atliekas uztveram tikai un vienīgi kā apdrupušu mūra stūri, ja uz bērza stumbra uzaugušā āmulī nesaskatām ziemeļu brīnumu, tad... notiek tas, ko ikdienā piedzīvojam vai katru brīdi. Tad patukšas būs arī 18. novembra svinības. Vārdus "Dzimtenes mīlestība" vislabāk būtu vispār mutē neņemt, tiem jāsakņojas konkrētos darbos. Un tikai.

Alnis Auziņš

Vēl šajā reizē

3. lpp. Par siltumu (aukstumu), tirgu, suņiem un kaķiem.

Projekts pašvaldību darbiniekiem.

4., 5. lpp. Dinsbergs, Dreiberģis, Dravnieks, Blūmentāls...

6. lpp. Ernestu Ābolu raksturoja liels pamatīgums.

7. lpp. Apakellaiks.

8. lpp. Skolotāju svētkos. Dundaga pret Latviju.

ATKALREDZĒŠANĀS KUBALU SKOLĀ

28. septembris Kubalu skolas namam bija svētku diena. Skolotāja Alfrēda Cipela un 1959. gada absolventes Maijas Brūveres rosināti, uz salidojumu bija sanākuši ap 80 agrāko skolābērnu. Savus audzināmos sastapa arī skolotāji Skaidrīte Zeppa, Genovefa Andrejeva, domās ar savējiem kopā bija Hilda Vitmane.

Ieraksti reģistrācijas žurnālā apliecina, ka pirmo skolu dzimtajā pusē nav aizmirsuši pat tālumā dzīvojošie. Ir mērots ceļš no Jaunjelgavas, Rīgas, Jelgavas, Aizputes, Tukuma, Ventspils, Liepājas, Grobiņas un citām, lielākoties Kurzemes, apdzīvotām vietām. Pasākumu pagodinājuši arī ņipri skolēni nu jau baltām galvām. Kā senākos laikus pieredzējušus jāmin tagad Sumberes ciemā dzīvojošie Arnolds Grīnfelds (1937. g. absolvents) un Irma Grīnfelds (1935. g. absolvente). Sākuma brīdis nedaudz aizkavējas, jo atkalredzēšanās prieks ir liels, visapkārt sarunas, smieklī. Tā ir atgriešanās atmiņās — bērībā, dzimtajā ciemā, savos ļaudīs. Un kur nu vēl sirmas skolas nams, kur skursteņnamā atkal silda ugunsurs un viss ir tik labi pazīstams! Izrādās, 1988. gadā, iepriekšējā salidojumā, pēc svinīgā pasākuma ievada braukuši uz Dundagu, kur pils zālē bijis paredzēts turpinājums. Šoreiz, kad jaunajā kārtī pacelts karogs, ciemiņus uzrunā pagasta vecākais un muzeja pārzinis. Atmiņās dalās skolēni un skolotāji. Tad dodamies uz Kužnieku kapiem, kur pieminam skolotājus Ernestu Dinsbergu, Sofiju Dravnieci un Frici Dravnieku.

Priecājos par muzejam dāvētām lietām, vēsturiskiem dokumentiem un fotogrāfiju ieskenēšanas iespēju. Vēlos pateikties Slavīkam Možeļevam, Skaidrītei Zeppai, Vijai Lakšmanei, Rita Freibergai un Alfredam Cipelim.

Par atbalstu pasākuma gatavošanā paldies Lindai Vīksnai, Ivaram Blūmam, Alfrēdam Cipelim, Gunāram Laicānam, Ilmai Dišlerei un,

protams, mājas saimniecei.

Muzeja darbinieku lielā steigā sagatavotais pārskats par skolēniem (1920 — 1964) ir novērtēts. Saraksts ceļo no rokas rokā, to cītīgi

pēta. Raugoties uz skolas nama 160 gadu garo mūžu, jāatceras 1964. gads, kad skolu slēdz, un 1972. gads, kad te atver muzeju.

Ciemiņiem mājup dodoties, muzeja pārzinim ir pieteikts uz nākamo tikšanos aicināt pēc pieciem gadiem.

Lai notiek!

Katrs agrākais skolēns un skolotājs noteikti nes svētību un turpmākas pastāvēšanas cerību šai vietai.

Ivars Abajš

Visvalža Biezbārza foto

ĪSA SKOLAS VĒSTURE

Skolas nosaukumi (1920 — 64)

Kubeles pamatskola (1920 — 25)
Kubeles pamatskola, Dundagas – Kubeles pamatskola (1925 — 29)
Dinsberga pamatskola (1929 — 34), (1938 — 40), (1962 — 64)
Dinsberga skola (1934 — 38)
Dinsberga 7-gadīgā skola (1945 — 46), (1948 — 62)
Dinsberga nepilnā vidusskola (1945 — 47)
Dinsberga 7-klasīgā pamatskola (1946 — 47)
Kubalu 7-gadīgā skola (1956 — 57)

Skolotāji Kubalu skolā (1838 - 1964). Skolas pārzinis. Skolotāji (darba laiks)

Ernests Dinsbergs (1838-42). Mācības notiek Kubalos agrākajā muižas mežsarga mājā. 1843. g. janvārī pēc Zvaigznes dienas Dinsbergs viens pats jaunā ekā uzsāk skolu. Fridrihs Mälbergs (1844-50), Krišs Štauers (1851-54), Fricis Rodīns (1854-58), Teodors Landsbergs (1859-64). 1864. g. Pūpolu svētdienā E. Dinsbergu izsūta uz Jaunjelgavu. Eichenbergs (1866-67). Ļoti maz skolēnu. Ernests Dinsbergs (1868-78). 1868. g. janvārī pēc Zvaigznes dienas atsākas mācības. Gustavs Traubergs (1868-71), Janis Karpovics (1871-73), Janis Dreiberģis (1873-74), Ansis Ziriņš (1875-76), Vilis Štauers (1876-77), Janis Adamovičs (1877-98). Janis Dreiberģis (1879-99), Janis Adamovičs (1877-98). Rūdolfs Lejasozols (1899-1909), Kārlis Bernsteins (1898-1900), Alīse Veidners (1900-09), Marta Sīpals, ap 1900. g. Jānis Sultners (1909-15). Kārlis Eihlers (1919-24), Lizete Kristlībs (1919-20), Sofija Dravnieks (1920-22), Katrīne Vītols (1922-24). Voldemārs Sevels (1924-29), Aldone Hintenbergs (1928), Vera Rollis (1929). Oskars Beikmanis (1929-34), Vilhelms Dreimanis (1930-37), Irma Leske (1933-34). Vilhelms Dreimanis (1934-37), Emma Jāvalde (Biķe) (1934-37). Emma Biķe (v.i.) (1937-38), Edīte Bērziņa (1937-38). Sofija Dravniece (1938-45), Emma Biķe (1938-41), Jūlija Būde (1941-47), Pēteris Damberģis (1944-45), Edīte Bērziņa (1940), Klāra Freiberģe (1945), Anna Jāvalde (1945). Jānis Jansons (1945-47), Sofija Dravniece (1945-49), Jūlija Būde ((1941-47), A. Cielava (1945-46), Milda Krišāne (1946-47), Gregors Savickis (1946-48). v.i. Elza Lindberga (1947-48), Sofija Dravniece (1945-49), Gregors Savickis (1946-48), Aina Čulkstene (1947-48). Edgars Osis (1948-59), Sofija Dravniece (1945.-1949.25.03.), Voldemārs Mauriņš (1948-50), Hilda Heniņa (1948-50), Elza Lindberga (1948-52), Edvarts Eichlers (1948-49), ziemā arestēts, Marija Grovere (1950), Jūlijs Znotiņš (1950), Dz. Jirgensone (1949-51), Tamāra Valka (1949-54), Rita Kronberga (1950-53), Dzidra Frijāre (1950-51), Klāra Ozoliņa (1950-54), Dz. Norīte (1950-51), Jaņa Gradkovska (1951-52), Austra Balode (1952-55), Skaidrīte Zeppa (1952-60), Biruta Krasta (1952-60), Genovefa Zeļenko (1953-61), Rasma Cīrula (1954-55), T. Guseva (1954-56), Alfrēds Cipels (1955-57), Ernests Ābols (1955-58), Elenora Šlivka (1955-62), Genovefa Andrejeva (1955-59), Veronika Kalere (1957-58), V. Gusāre (1958-61), A. Gvozdeva (1958-60). V. Gusāre (1959-61), Genovefa Zeļenko (1953-61), A. Gvozdeva (1958-60), Biruta Krasta (1952-60), Skaidrīte Zeppa (1952-60), A. Zigats (1959-60), Irēna Aparjode (1960-61), Aleksandrs Kiršteins (1960-64), Arnolds Ganuļevičs (1960-62), Elenora Šlivka (1955-62). Genovefa Zeļenko (1961-64), Eleonora Šlivka (1955-62), Aina Irbīņa (1961), Vera Ganuļeviča (1961-62), Arnolds Ganuļevičs (1960-62), Aleksandrs Kiršteins (1960-64), I. Ķivīte (1962-63).

Skolas namu iesvētīja 1843. g. 26. janvārī. 1849. g. uzcēla stalli, 1851. g. izraka aku, 1929. g. uzcēla malkas šķūni. No 1936. g. 3. novembra pastāv kopēdināšana.

I pasaules kara laikā skolā ierīkota gūstekņu nometne. Skolas inventārs pilnīgi iznīcināts, augļu dārzs izpostīts.

1928. gada 26. septembrī skolas pārzinis Voldemārs Sevels nolēmj, ka skolai turpmāk jānes Dinsberga vārds.

Lielākais skolēnu skaits no 1868. līdz 1871. g. (120) un pēc II pasaules kara (1947-1952), sasniedzot 127.

Skolu slēdz 1964. gada pavasarī.

Runas vīriem ir spēks rokās

Dundagas pagasta padomē 2002. gada 19. septembrī

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem: *Dižlejas* (10,5 ha), *Mazlabieši* (4,3 ha), *Krīķi* (54,1 ha), *Cenas* (30,6 ha), *Būki* (32,7 ha), *Mazsenči* (34,34 ha), K. Barona iela 11 (0,1356 ha, saimniecības ēka un dzīvojamā māja), *Kaziņas* (1888 m³, 2 saimniecības ēkas un dzīvojamā māja), *Vidnieki* (5 ha), *Kalpaki* (31,9 ha), *Jaunkurči* (22,8 ha), *Aizvēji* (37,8 ha), *Punces* (12,3 ha, dzīvojamā māja un saimniecības ēka), kā arī no īpašuma *Pērkonkalni* atdalāmā 39,6 ha zemes gabala un no īpašuma *Majori* atdalāmā 43,9 ha zemes gabala.

► Atbrīvošana no telpu nomas maksas

Pēc ģimenes ārstes Guntas Skujiņas lūguma, nolēma viņu atbrīvot no ārsta praksei nepieciešamo telpu nomas maksas Pils ielā 6, jo G. Skujiņa ir paņēmusi aizņēmumu Ls 1500 telpu remontam.

► Skolēnu pārvadāšana

Apstiprināja sagatavoto līgumu ar z/s Strautiņi par skolēnu pārvadāšanu. Noteica prioritāti iekrāto skolēnu pārvadājumu parāda (aptuveni Ls 5000) nolīdzināšanai.

► Pašdarbības pulciņi

Kultūras organizatore Rudīte Balķīte sniedza pārskatu par pašdarbības pulciņu izmaksām 2001./2002. g. sezonā. Kopā pulciņu darbības finansēšanai izlietoti vairāk nekā Ls 5500.

Nolēma 2002./2003. sezonā no pašvaldības līdzekļiem finansēt jauktori un deju kolektīvu un noteica algu likmes to vadītājiem un koncertmeistariem.

Pārējiem kolektīviem (popgrupa, folkloras kopa, runas mākslas pulciņš, sieviešu vokālais ansamblis) pilnīgi par velti dos telpas mēģinājumiem, bet to vadītājus pašvaldība nealgos un izdevumus neapmaksās. Par piedalīšanos pagasta padomes pasākumos vadītājiem maksās pēc vienošanās.

► Zemes piešķiršana lietošanā

Saskaņā ar likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2. panta 2.6. punktu un iesniegtajiem lūgumiem diviem prasītājiem piešķir pastāvīgā lietošanā: 1,4 ha zemes lauksaimniecības vajadzībām pievienošanai īpašumam *Jaunarāji*, 1,4 ha zemes mežsaimniecības vajadzībām, 1,3 ha zemes lauksaimniecības vajadzībām.

► Nosaukumu piešķiršana

Piešķir nosaukumus: *Caunas* no īpašuma *Majori* atdalāmiem 43,9 ha zemes, *Straumes* no īpašuma *Pērkonkalni* atdalāmiem 58,8 ha zemes, *Mežkurči* no īpašuma *Jaunkurči* atdalāmiem 2,5 ha zemes, *Jurvēji* no īpašuma *Aizvēji* atdalāmiem 4,8 ha zemes, *Saullēkti* zemes gabaliem ar kadastra Nr. 8850-006-0119 (1,0 ha) un Nr. 8850-004-0048 (1,3 ha).

► SIA Metera piedāvājums

Iepazīnās ar SIA Metera iesniegto

nodoma protokola projektu, kur izteikts priekšlikums Dundagā atjaunot centralizētu apkuri. Tā kā SIA Metera plāno nodarboties ar kokogļu ražotni bijušās MRS ēkās, ražošanā rodas koksģāze un pāri palikušais tehnoloģiskajā procesā neizmantotais siltums, ko SIA Metera piedāvā izmantot pašvaldībai apkures vajadzībām. No pašvaldības prasa garantijas noteikt siltuma patēriņā, veikt esošās elektrokatlumājas, siltuma akumulatora un elektropārvades līnijas inventarizāciju, apsekot ciemata siltumtrases stāvokli, plānojot tās pakāpenisku modernizāciju vai pārbūvi, kā arī iesaldēt visus ar šiem īpašumiem saistītos projektus un darbības. SIA Metera no savas puses apņēmtos apsekot minētos pašvaldības īpašumus un saskaņot visus nepieciešamos rekonstrukcijas priekšprojekta tehniskos uzdevumus un izmaksu tāmes, kā arī iegādāties, uzstādīt motorstaciju.

Padome secināja, ka:

- SIA Metera vēl nav reģistrēta Uzņēmumu reģistrā;
- minēto bijušās MRS ēku piederības statuss nav skaidrs;
- nav skaidrs, cik lielu siltuma apjomu piegādās un par kādu cenu;
- vecās siltuma trases nav izmantojamas un pašvaldības līdzekļi jaunu izbūvei tuvākajā laikā nav paredzēti, jo ir noteiktas citas prioritātes (skolas siltināšana, ūdens-

nodalījums). Šādā veidā mežu īpašnieki vēlas apiet Meža likuma 9. pantu, kas noteic, ka galvenā cirte ir aizliegta:

- ja mežs nav atjaunots vismaz 80% apmērā no kopējās atjaunojamās platības;
- ja galvenajai cirtei piegulošajās platībās mežaudze 1,0 ha un lielākā platībā nav atzīta par atjaunotu un mežaudze nav sasniegusi vismaz 3 gadu vecumu.

Lai varētu turpināt mežizstrādi, izstrādātos nogabalus atdala un pārdod. Atlikušajiem īpašumiem izstrādā jaunas taksācijas, un mežizstrāde turpinās. Par izcirsto mežu atjaunošanu jaunie īpašnieki vairs nerūpējas. Atdalīto izcirsto mežu īpašnieki ignorē nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus. Tiesību aktos nav mehānisma, kas šādu darbību nepieļautu.

Nolēma nosūtīt vēstules uz Pašvaldību lietu pārvaldi, Latvijas pašvaldību savienību, Zemkopības ministriju un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju.

► Zemes noma vēja ģeneratoriem

Piedāvātajā nomas līgumā minētā juridiskā persona SIA *Wincono Dundaga* nav atrodama Uzņēmumu reģistrā. Tajā ir vairāki nosacījumi, kas pašvaldībai nav pieņemami.

Pēc tam, kad uzņēmums būs reģistrējies un uzrādījis prasītos dokumentus, būs iespējams noslēgt jau precizētu līgumu.

► Zemes lietošanas mērķa maiņa

Īpašumam *Ķeģi* (0,4 ha) noteica nekustamā īpašuma lietošanas mērķi — piemājas saimniecība.

► Katlu māju stāvoklis

Izpilddirektors Andris Kojro informēja par katlu māju stāvokli Dundagā. Pils katlu mājā 1995. gadā ir uzstādīti 2 apkures katli AK-500. To atlikusī vērtība ir Ls 0. Pēc izgatavotāja a/s *Komforts* vērtējuma, viens no šiem katliem ir neremontējams un nelietojams. Otrs apkures katls ir saremontēts

vada remontu u.c.);

- vairākās daudzdzīvokļu mājās būtu pilnībā jāatjauno siltumtīkli. Vai iedzīvotāji būs gatavi to darīt?
- pēc *Phare* projekta nav pieņemts lēmums par centralizētā siltuma nodrošināšanu Dundagas ciemā.

Lai slēgtu darījumu, būtu jānoskaidro, kad uzņēmums ir dibināts, kas ir dibinātāji, kāds ir statūtkapitāls, uzņēmuma darbības virzieni, vai uzņēmumam vai tā dibinātājiem nav nodokļu parādu, kāds ir uzņēmuma mantiskais un intelektuālais potenciāls.

Nolēma no pašvaldības puses nekādas darbības neuzsākt, iekams SIA Metera nav uzrādījis reģistrācijas dokumentus un īpašuma tiesības apliecinājumus uz minētajām ēkām. Ja dokumentus iesniegs, izveidos darba grupu SIA Metera piedāvājuma izpētei.

► Sabiedrisko pakalpojumu regulators

Iepazīnās ar Ventpils pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatora piedāvājumu izveidot kopīgu pašvaldību regulatoru ar darbojošos Ventpils pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatoru, kā arī pārstāvju skaidrojumus par šīs institūcijas izveidošanas mērķi un darbības lauku. Mērķis ir regulēt uzņēmējdarbības veidus un to sniegto pakalpojumu tarifus (ūdens un kanalizācija, autopārvadājumi, siltumapgāde), ja ar šo pakalpojumu veidu sniegšanu nenodarbojas pašvaldība pati. Pakalpojuma izmaksas — līdz 0,4 % no uzņēmuma sniegto pakalpojumu izmaksām.

Pamatojoties uz likuma "Par pašvaldībām" 99. pantu un likuma "Par sa-

biedrisko pakalpojumu regulatoriem" 8. panta 2. daļu, nolēma pievienoties Ventpils pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatoram, nododot tam Dundagas pagasta pašvaldības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas regulēšanu pēc nolikuma saskaņošanas un līguma noslēgšanas.

► Uzņemšanas noteikumi un mācību maksa mākslas un mūzikas skolā

Apstiprināja Dundagas mākslas un mūzikas skolas audzēkņu uzņemšanas noteikumus un mācību maksas noteikumus.

► Pils internāts

Saņemti 11 iesniegumi no skolēniem par internāta izmantošanu naktsmītnēm. Internāta dežurāntam uzdeva arī visas pils dežuranta pienākumus un nolēma savienot pils centrālo daļu ar internāta telpām. Ēdināšanas lietas risinās kopīgi ar Veselības un sociālās palīdzības centru.

► Publiskais gada pārskats

Apstiprināja pagasta padomes publisko gada pārskatu par 2000. un 2001. gada budžetu izpildi un 2002. gada pieņemto budžetu.

► Sabiedriskās tualetes celtniecība

Izpilddirektors Andris Kojro ziņoja, ka šogad nav iespējams paņemt kredītu sabiedriskās tualetes celtniecībai Dundagas centrā, jo kopumā pašvaldības valstī ir iztērējušas visus kredītu piešķiršanas limitus. Padome lūkos iekļaut vajadzīgo summu (ap Ls 12000) 2003. gada budžetā.

Protokolu pārlūkoja
Aivars Miška

.. un 17. oktobrī

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem: *Šķībragi* (21,9 ha), *Kazragi* (7,9 ha), *Melķi* (59,2 ha), *Dižkalēji* (18,5 ha), *Ķikuti* (17,6 ha), *Daniņi* (10 ha), no īpašuma *Vangali* atdalāmajiem zemes gabaliem (10,5 ha), Talsu iela 17 (divstāvu mūra ēka), *Salmiņi* (25,9).

► Vidusskolas investīciju projekts

2001. un 2002. g. vidusskolā notika investīciju projekts, kurā bija paredzēts: izstrādāt katlumājas projektu, uzbūvēt katlumāju, uzstādīt apkures katlus, ierīkot jaunu siltumtrasi un nomainīt logus. Lai šos darbus paveiktu, tika iegūta valsts investīcija Ls 71000 un no pašvaldības budžeta ieguldīti Ls 19000.

Lai projektu noslēgtu un Izglītības un zinātnes ministrijā iesniegtu atskaiti, jāpieņem visi projektā paredzētie un izpildītie darbi. Vēl līdz šim nav pieņemta skolas katlumāja, kuru sāka izmantot jau 2001. gada rudenī. Skolas saimniekam Naurim Ģermanim jāorganizē vidusskolas apkures katla kontroles kurinājums, klāt esot uzstādītajās firmas pārstāvjiem, skolas saimniekam, skolas kurinātājiem un izpildītājam, lai konstatētu nepilnības, kas traucē katlu māju pieņemt ekspluatācijā. Uzdeva skolas saimniekam līdz 10.12.2002. sagatavot investīciju projektā paredzēto darbu pieņemšanu.

► Nekustamā īpašuma nodoklis

Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. pantu īpašumiem *Tierķi*, *Jauntierķi* un *Priediņi* pagarināja 2002. g. 4. ceturkšņa nekustamā īpašuma nomaksas termiņu par 3 mēnešiem. Nolēma bezstrīdu kārtībā piedzīt nekustamā īpašuma nodokli par īpašumu *Avotiņi* (kopā ar kavējuma naudu Ls 776,38).

► Ūdensapgāde kioskam tirgū

Nolēma vēl šogad ierīkot ūdens pievadus Dundagas tirgum.

► Volejbola komandas

"Ziemeļkurzeme" atbalsts

Iepazīnās ar vīriešu volejbola komandas "Ziemeļkurzeme" izdevumiem, startējot Latvijas čempionātā volejbolā I līgā 2002. g. / 2003. g. sezonā, un nolēma palīdzēt sporta tērpu iegādē (Ls 450).

► Zemes piešķiršana lietošanā

Saskaņā ar likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2. pantu piešķir pastāvīgā lietošanā: 1,4 ha zemes saimniecības *Jaunsniķeri* paplašināšanai lauksaimniecības vajadzībām; 1,4 ha zemes saimniecības *Birzgaļi* paplašināšanai mežsaimniecības vajadzībām, nosakot aprobežojumu — 0,37 km ceļa servitūtu par labu īpašumiem *Lecinieki* un *Rožviķi*; 1,5 ha zemes saimniecības veidošanai mežsaimniecības vajadzībām; 0,4 ha zemes ēku Pāces ielā 5 uzturēšanai.

► Alus bāra projekts

Iepazīnās ar i/u *Zitari* lūgumu atļaut izstrādāt projektu alus bāra izbūvei pagrabos diķa malā pie Dundagas pils.

Šī vieta atrodas kultūras pieminekļa aizsardzības zonā, kā arī ūdens aizsargjoslā, tiešā tuvumā — pagasta padome un Dundagas pils. Tā kā pils ēkā atrodas izglītības iestāde, nav pieļaujams tās tiešā tuvumā atrasties "alus bāram". Minētajā vietā nav nedz ūdensvada, nedz kanalizācijas tīkla. Tur nav iespējams paplašināt stāvlaukumu. Ieteica i/u *Zitari* vērsties Dundagas pagasta būvvaldē projektēšanas uzdevuma saņemšanai, kā arī izmantot Dundagas pils telpas un labāk izvēlēties kafejnīcas variantu, kurā varētu piedāvāt arī alu.

► Meža zemju sadrumstalošana

Pēdējā laikā pagastā vērojama nepamatota meža zemes gabalu sadalīšana, tos nostiprinot jaunus zemesgrāmatas

un pašreiz darbojas. Pils katlumāja negarantē apkuri 2002/2003. g. sezonā.

Bērmudārza katlu mājā 1992. gadā ir uzstādīti 2 apkures katli AK-500, viens no šiem katliem ir remontēts (metināts).

Moduļa tipa katlumāja ir uzstādīta 1994. gadā, tās atlikusī vērtība ir Ls 5821, apkures katls ir remontēts (metināts), katlumāja nevar garantēt apkuri esošajām daudzdzīvokļu mājām. Mazās skolas katlumājas neatbilst noteikumiem un ir nolietota.

Nolēma izstrādāt apkures jautājumu risināšanas koncepciju Dundagas ciemā.

► Piedāvājums izveidot atpūtas un izklaides centru

Saņemts iesniegums, kurā aprakstīta Dundagas pils izmantošanas vīzija, ko autors pats dēvē par Ziemeļkurzemes atpūtas un izklaides centru.

Daļa no minētajām izmantošanas iespējām jau saskan ar apstiprināto pils telpu izmantošanas koncepciju. Iesniegumam ir privāts raksturs. Lai īstenotu pat daļu no aprakstītajām iecerēm, ir jāpiesaista ļoti lielas investīcijas.

Ieteica autoram nodibināt uzņēmumu, kas spēj piesaistīt iesniegumā minēto ideju īstenošanai nepieciešamās investīcijas. Pašvaldība var piedāvāt nomāt pils telpas kafejnīcas izveidei, spēļu zālei. Ir iespējas izmantot pils zāles konferenču un atpūtas pasākumu organizēšanai. Par nomas nosacījumiem un izmaksām var interesēties pie pils direktora Andas Felšas.

► Tūrisma informācijas centrs

Iepazīnās ar priekšlikumu par tūrisma informācijas centra (TIC) izveidošanu. Tas atradīsies pils ziemeļaustrumu korpusa otrajā stāvā. Līdz 31.12.2002. TIC finansēs no pils un atbilstības nodaļas 2002. g. budžeta. No 01.01.2003. jāizveido struktūrvienība Dundagas tūrisma informācijas centrs, ko finansē no pašvaldības 2003. gada budžeta. Līdz 31.12.2002. par TIC va-

dtāja vietas izpildītāju apstiprināja Elitu Vilisteri. No ceļu fonda līdzekļiem tiks uzstādītas trīs informācijas zīmes ar norādi par centra atrašanās vietu. Tūrisma informācijas centru atklās 1. novembrī.

► Nosaukumu piešķiršana

Piešķir nosaukumus: *Vilniši* 8,7 ha saimniecībai, *Princeses* no īpašuma *Prinči* atdalāmajiem 6,0 ha zemes gabalam, *Snauduli* no īpašuma *Vangali* atdalāmajam 10,5 ha zemes gabalam, *Kalnajuši* no īpašuma *Vecjuši* atdalāmajam 18,4 ha zemes gabalam, *Veckalpaki*, *Jaunkalpaki*, *Mazkalpaki* un *Lielkalpaki* no īpašuma *Kalpaki* atdalāmajiem 3,4 ha, 2,4 ha, 1,7 ha un 4,2 ha lielajiem zemes gabaliem, *Mežkurpnieki* 15 ha mantotajai zemei.

► Dundagas pils kapela

Iepazīnās ar Dundagas Romas katoļu draudzes valdes lūgumu turpināt risināt jautājumu par Dundagas katoļu pils kapelas atjaunošanu.

Apsprieda jautājumu par kopīpašnieku tiesiskajām attiecībām, kā arī par Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas sniegto atbildi, ka pils daļu atsavināt par labu Romas katoļu draudzei nav iespējams, jo to ierobežo likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību". Nolēma veikt izskaidrojošo darbu par katoļu pils kapelas celtniecību ar izdevuma "Dundadznieks" starpniecību.

► Pasta telpas pili

Nolēma slēgt līgumu ar Talsu pastu par telpu nomu Dundagas pili.

► Īpašuma Vecjuši maiņa

Piekrita īpašuma *Vecjuši* (18,4 ha, kadastra Nr.8850-004-0017), kas atrodas Slīteres nacionālā parka ainavu aizsardzības zonā, apmaiņai pret līdzvērtīgu valstij piederošu meža zemes gabalu Slīteres nacionālā parka teritorijā.

Protokolu pārlūkoja
Aivars Miška

Varas viedoklis

BŪŠANAS UN NEBŪŠANAS

Par pagasta norisēm stāsta izpilddirektors **Andris Kojro**.

— Cerējām šogad centrā tik pie jaunās tualetes...

— Jā, gribējām ņemt kredītu *Latvijas krājbankā* un sākt celtniecību. Bet izrādījās, ka šī iestāde pašvaldībām aizdevumus dot nevar. Tāpēc ierosināju nepieciešamo summu — 12 300 latus — iekļaut nākamā gada budžetā.

— No kurienes ņemsim naudu? Tā ir iespaidīga summa.

— Jānosaka mūsu vajadzības — kam dosim priekšroku. Sastādot budžetu, tas jāņem vērā. Protams, deputāti par to balsos.

— Sākusies apkures sezona. Septembra beigās drebinājāmie, īpaši pili.

— Apkuri visumā sākām laikus, ar dažu dienu aizķeršanos. Daudzdzīvokļu mājās tas notika pēc iedzīvotāju vēlēšanās, pagasta iestādēs viss atkarīgs no vadītāja.

Jau laikus esmu pievērsis deputātu uzmanību, ka ir pagājuši septiņi līdz desmit gadi, kopš Dundagā ierīkota vietējā apkure — uzstādīti Tukuma "Komforta" AK-500 katli. Bērnudārzā tie ir no 1992. gada, mazajā skolā no 1994. gada, pilī no 1995. gada. Katlu amortizācijas vērtība pilī jau ir 0. Viens katls tur savu darbu mūžu ir beidzis, kaut gan uzstādīts vēlāk nekā citur.

Šie katli, kuriem deva divu trīs gadu garantiju, visumā kalpojuši ilgāk. Savulaik tas bija pagaidu risinājums, un dāņu speciālisti, ar kuriem sadarbojamies, atzinuši, ka toreiz tas bijis vislabākais. Atcerēsimies, ka padomju laikos katlus remontēja katru gadu. Tagad pagasta padomei jārisina apkures jautājums, vispirms domājot par pili, jo tur palicis tikai viens katls. Tāpēc budžetā jāparedz 4500 līdz 5000 latu jauna katla iegādei.

Modulis dod siltumu trim dzīvojamām ēkām Maija ielā. Arī šis katls ir remontēts un teju teju var beigt darboties. Šajā Dundagas daļā atrodas arī mazā skola. Tur darba kārtībā ir tikai

rezerves katls. Vajadzīgs jauns, turklāt ārpus skolas ēkas. Ja izlemjam šajā rajonā būvēt katlumāju, tad tā varētu apstādīt minētās trīs daudzdzīvokļu ēkas, skolu un varbūt vēl kādu māju. Tas varētu notikt nākamajā vai aiznākamajā gadā, bet par to jālemj deputātiem.

— Vai nākamie katli varētu kalpot ilgāk un labāk?

— "Komforts" ir atklājis līdzšinējo katlu nepilnības un piedāvā citas konstrukcijas, kvalitatīvākus. Es gan neko garantēt nevaru.

Domājot par mazliet tālāku nākotni, par apkārtnes izskatu un taupību, arī bērnudārzā pusē būtu labi uzcelt katlumāju, kas apkalpotu bērnudārzu un vēl vairākas mājas. Ļoti daudz siltuma zūd caur bērnudārza vecajiem logiem, un paši rāmji jau apdraud cilvēku dzīvību. Protams, būtu labi, ja varētu iespraucies kādā investīciju projektā... Es piedāvāju rīkoties šādi: neņemt aizdevumus, bet nomainīt logus pakāpeniski, sākot ar vissliktākajiem, šim mērķim jaunajā budžetā atvēlot 1500 — 2000 latu. Kredītu atdot ir vēl grūtāk, un tad jācieš citām struktūrām.

— Šomēnes Talsu rajona komisija vērtēja mūsu kultūras iestādes.

— Ieteikumus, cik tas būs mūsu spēkos, ievērosim. Pagasta bibliotēkā noteikti tiks pie *Internet* — jau šogad. Lielākie sarežģījumi ir Kaļķu *Vārpniekos*. Līdz šim mums nav veicies atrast kopīgu valodu ar ēkas īpašnieku, bet līgums beidzas jau nākamā gada 1. janvārī.

— Kas paveikts aizvadītajos mēnešos? Kādas jaunas pārmaiņas mūs sagaida?

— Mazliet esam noasfaltējuši pagasta centru — ceļu, kas ved uz meliorācijas sētu, ietvi uz bērnudārza pusi, iebrauktuvi pie *mazās* skolas, ietvi pie *Montas* skvēra, kur pagasta karte, un taksometru stāvvietu. Esam paremontējuši arī lauku ceļus.

Sagatavojam līgumus par sniega šķūrēšanu. Sadarbosimies ar zemnieku

saimniecībām Nevejā, Vīdalē un Dundagā. Ir valdības izstrādāta programma, kas paredz daļu Ceļu fonda līdzekļu novirzīt zemnieku saimniecībām ikdienas darbu veikšanai, piemēram, pagasta ceļu tīrīšanai. Protams, vajadzības gadījumā būs vien jātīra arī valsts 2. kategorijas ceļi.

Es, pagasta padomes priekšsēdētājs un galvenā grāmatvede, mēs piedalījāties Vīdāles ciema valdes sēdē. Tur viens no ciema iedzīvotāju priekšlikumiem bija iegādāties inventāru, lai ziemā Vīdalē varētu saturīgi pavadīt brīvo laiku. Pagasts līdzēs ar pingponga un novusa galdiem, kurus novietos Vīdāles skolā.

Kā vienmēr no tumsas iestāšanās līdz pulksten 23 apgaismojam ielas, no 1. novembra spuldzes degs arī no rīta, ejot uz pirmo autobusu. Atkal gribu aicināt pasākumu rīkotājus laikus man ziņot, lai šajās reizēs centru apgaismotu ilgāk.

Tā kā vajadzēja palielināt jau PKS Dundaga, ierīkojam jaunas apgaismes iekārtas Dinšberga ielā un Pils ielā.

Jaunums būs tas, ka Dundagas pasta nodaļa pārcelsies uz pili, blakus *Latvijas krājbankas* nodaļai. Tas iecerēts šogad. Daļai iedzīvotāju noteikti būs ērtāk.

Esmu saņēmis Dundagas iedzīvotāju vēstuli ar lūgumu atjaunot svaigās gaļas tirdzniecību Dundagas tirgus gaļas paviljonā. Tagad skaidroju Pārtikas un veterinārā dienesta Talsu nodaļā, vai sanitārās prasības būs pietiekami ievērotas, ja ierīkosim ūdensvadu un kanalizāciju. Tiklīdz saņemšu apstiprinājumu, tā veiks šos darbus, un gaļu tirgū atkal varēs iegādāties.

Pārmaiņas gaidāmas atkritumu saimniecībā. No 1. janvāra Jaundundagas izgāztuvē atkritumus vairs neva-

rēsīm novietot. Jau izdarīti dziļurbumi, lai noteiktu piesārņojumu, šo vietu ilgstoši analizēs, un ar laiku tā būs jārehabilitē — jāuzved augsnes slānis un jānosedz. Pašvaldībai būs jāslēdz līgums ar kādu firmu, kas vedīs atkritumus uz Talsiem vai Ventspili. Vēl nevaru pateikt, vai kaut kas manīsies samaksā par šiem pakalpojumiem, bet domāju, ka īpaši tie nepadārdzināsies. Lūkosim slēgt līgumus ar atkritumu ražotājiem, kādi patiesībā ir visi iedzīvotāji. Citādi nevar. Tie, kas uzskata, ka nerada atkritumus, tomēr konteineros kaut ko ieber. Jaunums būs arī tas, ka atkritumus būs jānācās šķirot.

— Starp citu, es labprāt atsevišķi nodotu mazās baterijas, kas darbinā manu diktofonu... Jautājums ir par bīstamajiem atkritumiem.

— Tos vajadzētu savākt atsevišķi. Dažus bīstamo atkritumu veidus esam vākuši, piemēram, lielos akumulatorus, dienasgaismas spuldzes, riepās. Baterijas... diemžēl nav, kur nodot.

— Kas vēl izpildītajam uz sirds?

— Tie ir suņi un kaķi. Pareizāk sakot, vaina nav dzīvniekos, bet īpašniekos. Ko pašvaldībai darīt, ja pa centru apkārt kļūst saimnieku nepiešķatīti četrkājainie draugi? Sauti suņu ķērājus? Tas maksā 70 latu — par vienu suni vien. Vairākumā gadījumu klejojošie dzīvnieki nav bezpajumnieki, daudziem es zinu saimniekus. Zvanu un prasu, kur ir viņu mīlulis. Aizgājis uz Dundagu... Aicinu visus būt solīdus un pieskatīt savus lolojumus!

Alnis Aužiņš

Profesionālās izglītības projekts

Gan Latvijā, gan ārvalstīs arvien lielāku vērību pievērš vides pārvaldībai pašvaldībās, darbinieku izglītošanai un jaunu speciālistu sagatavošanai. Šogad uzskatījām Eiropas Savienības *Leonardo da Vinci* profesionālās apmācību programmas projektā "Koledžas programma — pašvaldību vides pārvaldība reģionālai attīstībai" viens no partneriem ir pašvaldību sadarbības apvienība (PSA) "Ziemeļkurzeme".

Projektu koordinē apvienības sadarbības partneris — LU Vides zinātnes un pārvaldības institūts, tajā piedalās arī Dānijas, Zviedrijas, Grieķijas un Īrijas augstākās un profesionālās izglītības mācību iestādes, LR Izglītības un zinātnes ministrija, kā arī Dānijas Skovbo komūna.

Paredzēts izstrādāt universitātes koledžas līmeņa programmu — 12 mācību līdzekļus par pašvaldībām svarīgām tēmām, kā atkritumu apsaimniekošana, piesārņojuma novēršana, projektu vadība, informācijas tehnoloģijas, nelielu ražotņu veidošana, cilvēkresursu attīstība mazajos uzņēmumos, dabas resursu pārvaldība, vides tehnoloģijas u.c. Mācību līdzek-

ļos un metodiskajos norādījumos būs iekļauta partneru — Roskildes universitātes (Dānija), Viduszviedrijas universitātes, Profesionālās izglītības centra *WEGRE* (Grieķija), Tiro tehnoloģiju centra (Īrija) un LU Vides zinātnes un pārvaldības institūta — pieredze un jaunākās profesionālās izglītības tendences. Zviedru augstskola īpaši lepojas ar nelielu uzņēmumu veidošanas pieredzi teritorijās ar niecīgu iedzīvotāju blīvumu un augstu bezdarba līmeni. Zviedrijas lauku pašvaldībās tā bija tipiska problēma pirms gadiem piecpadsmit.

Nozīmīga vieta projektā ir pašvaldībām, jo tās konsultēs universitātes un centrus mācību līdzekļu izstrādē un rosīgi piedalīsies to piemērošanā mūsu pašvaldību apstākļiem.

PSA "Ziemeļkurzeme" pašvaldībās pasākumi plānoti 2003. gadā ar LU Vides zinātnes un pārvaldības institūta un Laidzes profesionālās vidusskolas pasniedzēju līdzdalību. Projektā izstrādātos 12 mācību līdzekļus izmantos koledžas līmeņa programmā — vides pārvaldības speciālistu sagatavošanai pašvaldībām, kā arī dažādos mācību kursos pašvaldību vai to uzņēmumu darbiniekiem.

PSA "Ziemeļkurzeme" jau iesaistījusies *Leonardo da Vinci* projektā. No apvienības puse projektu vadītā koordinatore Gunta Abaja. Notikušas divas projekta padomes apspriedes: Grieķijas pilsētā Patras piedalījās Kolkas pagasta padomes deputāts Aldis Pinkens un Īrijas pilsētā Korkā — Ziemeļkurzemes piekrastes at-

Projektā "Zaļais novads 21"

25. oktobrī kārtējā Uzraudzības padomes sēdē tikās visu partnerorganizāciju (Kolkas, Dundagas un Rojas pagasta, Slīteres nacionālā parka, Līvu savienības, *Lībiešu krasta un Latvijas Universitātes*) pārstāvji. Darba kārtībā: partneru projekti (arī infrastruktūras) ilgtspējīgas attīstības parādīšanai, pierādīšanai un popularizēšanai, iedzīvotāju aptaujas anketas, papildu projektu gatavošana, projekta mājas lapa, tūrisma bukletu veidošana u.c.

Dundagā nesen viesojās *LIFE* projekta starptautiskā uzraudzības komanda. Tās uzdevums ir gan kontrolēt projekta saturu un norises atbilstību pieteikumam un noslēgtajam līgumam ar Eiropas komisiju, gan arī sniegt padomus tā sekmīgākai izpil-

tīstības projekta "Zaļais novads 21" koordinatore Alanda Pūliņa.

Projekta tālākā gaita atspoguļosies tā laikrakstā un interneta mājas lapā.

Alanda Pūliņa

dei. Pārējā saziņa, arī pārskati par projekta norisi un finansēm, notiek tieši ar Eiropas Komisijas Vides nodaļu.

Gatavojam anketas iedzīvotāju aptaujai. Tā ceram rast jaunas idejas dažādu problēmu risinājumiem un mūsu kopīgās dzīvesvides uzlabošanai. Iedzīvotāju ierosmes tālāk attīstīsim gan semināros, gan īpašās Apaļā galda sanāksmēs, iesaistot dažādas iedzīvotāju interešu grupas.

Interneta lietotājiem drīz būs pieejama arī projekta mājas lapa. Iespējamu sagaidījis Kolkas *Līvu centra* buklets, sagatavošanā arī Dundagas pils buklets.

Alanda Pūliņa, projekta koordinatore

Latvijā

27. septembrī vides aktīvisti protestēja pret Daugavgrīvas naftas pārkraušanas termināla būvniecību.

4. oktobrī Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija Daugavmalā rīkoja plašu koncertu, no 3. oktobra vakara līdz 5. oktobra rītam slēdzot satiksmi 11. Novembra krastmalu.

5. oktobrī 8. Saeimas vēlēšanās parlamentā iekļuva: *Jaunais laiks*, PCTVL, Tautas partija, Zaļo un zemnieku savienība, Latvijas Pirmā partija un TB/LNNK.

Braucot teatralizētā Rīgas tramvajā, 8. oktobrī sava pirmā kompaktdiska iznākšanu publiski svinēja komponists Uldis Stabulnieks.

10. oktobrī no *Tēvzemei un brīvībai /LNNK* priekšsēdētāja amata atkāpās Māris Grīnblats.

10. oktobrī par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja vadītāju Saeima ievēlēja drošības policijas priekšnieka vietnieku Gunti Rutki.

No 11. līdz 13. oktobrim Jelgavā notika latviešu teātra tēva Ādolfa Alunāna dienu izrāžu festivāls "No aktiera nāk joki".

15. oktobrī Ministru kabinets piešķīra 5000 latu lielu balvu dzejniekam Imantam Ziedonim par mūža ieguldījumu latviešu kultūrā un izcili veikumu latviešu literatūrā.

17. oktobrī atlūgumu iesniedza ilggadīgais Tramvaju un trolejbusu pārvaldes direktors Aleksandrs Zālītis.

17. oktobrī no partijas vadītāja amata atkāpās LSDSP līderis Juris Bojārs.

21. oktobrī 90. dzimšanas dienu atzīmēja dzejnieks Andrejs Eglītis.

Pasaulē

25. septembrī daudzi tūkstoši Ukrainas iedzīvotāju ielās protestēja pret prezidentu Leonīdu Kučmu.

27. septembrī Vašingtonā (ASV) sākās Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda gadskārtējā pilnvarnieku sapulce.

Septembra beigās Lietuva paziņoja par vīzu režīma ieviešanu Kaļiņingradas apgabala iedzīvotājiem.

2. oktobrī Valsts prezidente Vaira Vīķe — Freiberga Parīzē tikās ar Francijas prezidentu Žaku Širaku.

7. oktobrī 50. dzimšanas dienu atzīmēja Krievijas prezidents Vladimirs Putins.

8. oktobrī Igaunijas valdība izteica atbalstu konstitūcijas grozījumiem par tautas vēlēto prezidentu.

9. oktobrī Tallinā mira pazīstamais igauņu aktieris Bruno Oja.

10. oktobrī Nobela prēmiju literatūrā piešķīra ungāru rakstniekam Imrem Kertēsam.

10. oktobrī ASV Kongress atļāva prezidentam Džordžam Bušam nepieciešamības gadījumā karot pret Irāku.

11. oktobrī Nobela miera prēmiju piešķīra bijušajam ASV prezidentam Džimijam Kārteram.

14. oktobrī Lielbritānija atjaunoja tiešu Ziemeļīrijas pārvaldi.

15. oktobrī irākieši referendumā puda simtprocentīgu atbalstu Sadamam Huseinam, pagarinot viņa prezidenta pilnvaras vēl uz septiņiem gadiem.

19. oktobrī Īrija, atkārtoti balsojot, puda atbalstu Eiropas Savienības paplašināšanai.

23. oktobra vakarā teroristi Maskavā ieņēma kultūras centra ēku un sagūstīja ap 600 ķīlnieku.

Ciemos

SAUSTERE

Saustere tagadējā iedalījumā iekļauj arī bijušo Mežsausteres un Fondnieku ciemu. Šeit atrodas Kubalu skola — muzejs (sk. 1. lpp.), te dzimuši vai darbojušies vairāki ievērojami cilvēki. Plašā teritorija tagad patukša.

NO F. ĪVNIEKA DUNDAGAS PAGASTA APRAKSTA

Vecsaimniecības: Būdeni, Dīriņi — Gulbžemji, Eniņi, Kristi, Kubali, Ludi — Klāvi, Mazkužnieki, Dižkužnieki, Mūki — Zemturi, Mūrnieki, Tuski.

Sadalītas vecsaimniecības: Būdeni — Austrumi, Balvas, Būdeni, Cenas, Puķulejas; Mūrnieki — Akmeņkalni, Dižnieki, Mūrnieki.

Mazmājas: Kristi — Kristlībs.

Bij. rentes māja: Brūklī.

Jaunsaimniecības: Bērplavas, Ievmeži, Krūzmaņi, Līgati, Mežlīdumi, Mežstūri, Pelnvieta, Sniedzīni, Uzkalniņi.

Mežsargu māja: Stirniņi.

Dinsberga (Kubeles) pamatskola.

1932. g. 1. maijā nodibināta Sausteres izglītības biedrība.

Bijusi Sausteres purva izmantošanas biedrība.

Darbojušies Sausteres kuļmašīnu biedrība. Tai piederējusi kuļmašīna, gateris un skaidu ēvele.

K. Feldmanis (Tuski) bijis Dundagas sarkanraibo sugas lopu audzēšanas biedrības priekšnieks. ("Brīvā Zeme", Nr. 46, 1937. g. 26. II.)

SENENOS LAIKOS

1290. gada dokumentā sakarā ar strīdu starp Kursas bīskapu un Rīgas domkapitulu uzskaitītas pēdējām piederības vietām in regionibus Donedange et Thargele, arī Sosterne. (Arheoloģija un Etnogrāfija XVI. V. Pavulāne. Rakstītos vēstures avotos minētās apdzīvotās vietas Kurzemē 13. gadsimtā [Miera Kurša])

IEVĒROJAMI CIVĒKI

Par Ernestu Dinsbergu (1816 — 1902)

Rakstnieka, pedagoga un Kubalu skolas dibinātāja Ernesta Dinsberga dzīves gājums atrodams rakstos. Pārdomu vērts šķiet rakstnieka Pāvila Gruzņas apraksts notikums.

"1899. gadā es pirmo reizi iepazinos ar Ernestu Dinsbergi. ... Bija ... darba istabā gar sienām tādas kā kumodītes, kā skapīši, uzkrāti viens otram, un visas atvilknītes pilnas manuskriptu. Patiesībā grandioza, viņa paša rokas rakstīta kartoteka. Redzot šīs manuskriptu piramīdas, man kļuva itin kā žēl varenā darba vīra. Jo te varbūt slēpās liela darba un dzīves traģēdija un nepiedzīvots literārisks pārpratums..."

Ernests Dinsberģis visā klusībā un rūpībā bija darījis kolosālu, bet veltīgu darbu: viņš bija kārtojis milzīgu "Latvju dainu" izlasi no paša visu mūžu vāktiem tautas dainu materiāliem. Tas ir, bija paraleli darījis to pašu darbu, ko patlaban veica Krišjānis Barons, citreizējais Dinsberga skolnieks un mūsu dainu īstais tēvs. ...

"Vairs vajag tikai kāda gada darbu," teica man Ernests Dinsberģis, "tad man būs viss gatavs, un es pārsteigšu tautu: nolikšu pie viņas kājām savu mūža darbu..." Turpat es aptvēru, ka Ernesta Dinsberga mūža pūlīņš ir bijis veltīgs. ...

Laikam tikai pieklājības pēc vecais Ernests Dinsberģis arī no saviem milzu krājumiem, kurus tas sargāja kā skopulis, bija Kr. Barona krājumam piesūtījis tikai 157 dainas, kā arī 64 Dundagas apgabala kāzu dziesmas, kas bija

iespiestas vienā no Rīgas Latviešu biedrības zinību komisijas krājumiem."

Pāvils Gruzna. Ernesta Dinsberga dzīves traģēdija. // Jaunākās Ziņas Nr. 247, 1938. g. 29. oktobrī.

Par skolotāju un diriģentu Jāni Dreibergu (1854 — 1932)

Jānis Dreibergs, Ernesta Dinsberga audzēknis, Baltijas skolotāju semināra absolvents, pedagoģiskā darbā aizvadījis pusgadsimtu, pirmos 26 gadus Dundagas puses skolās, arī Kubelē (1878 — 1899). Visur dibinājis dziedāšanas korus un biedrības, arī Dundagas kori, ar kuru piedalījās II un III Vispārīgās latviešu dziesmu svētkos Rīgā un IV — Jelgavā. Pirmajos Dziesmu svētkos 1873. g. J. Dreiberga diriģētais Baltijas skolotāju semināra vīru koris pirmo reizi nodzied Baumanu Kārļa "Dievs, svētī Latviju!". Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Viens no Stipendiju kapitāla dibinātājiem Dundagā (ap 1878. g.) — tas izsniedza aizdevumus centīgiem un mazuļiem jauniešiem izglītības iegūšanai. 1892. g. nodibinājis Dundagas pārtikas biedrību (patērētāju biedrību).

Par skolotāju un žurnālistu Frici Dravnieku (1873 — 1967)

Ernesta Ābola rakstā Pēterkužnieku darbarūķis (1993. g. maijs) lasām, ka F. Dravnieks dzimis Pēter-

■ Fricis un Vera Dravnieki Pēterkužniekos klēts priekšā 1954. g.

Foto no Kubalu-skolas muzeja

kužniekos un tur pavadījis 16 jaunības gadus, kā arī vecumdienas kopš 1944. gada vasaras. Viņa dzīvi ietekmējuši trīs vīri: tēvs Pēteris Dravnieks, tēva draugs un kaimiņš Kubeles skolmeistars Ernests Dinsbergs un pirmais Dundagas pagasta vecākais Fricis Adamovičs. Skolas solā pavadījis 19 gadus — no Kubeles skolas līdz Pēterburgas Augstāko komerczinātņu institūtam. Pats skolā strādājis 36 gadus, no tiem 14 Pēterburgā un 15 Jelgavas 2. ģimnāzijā. Latvijas presē publicējis vairāk nekā 50 rakstu par pedagoģiju, ģeogrāfiju, ģeogrāfijas metodiku, sarakstījis mācību un populārzinātniskas grāmatas, apmeklējis 16 valstis un par katrā zemē redzēto rakstījis "Ceļojumu atmiņas". Lūk, ieskats F. Dravnieka Autobiogrāfiskajās atmiņās (1963): "Tēvs ieveda septiņu lauku sistēmu, sēja laukos mākslīgos mēslus, sēja āboliņu. Meža mitro zālaino daļu izpo-

sa par pļavu. Pavairoja slaucamo govju skaitu un ar lopkopības pārrauga palīdzību pacēla izslaukumus. Iegādāja ekseļmašīnu. Ēkas, kā istaba, stallis un piedarbs ar riju, bija labas un lielas jau kunga laikā.

Tēvs ar saviem Pēterkužniekiem tālu aizsteidzās priekšā sava kaimiņa Jaņkužniekiem. Tēva Pēterkužniekus sāka saukt par Dižkužniekiem, bet kaimiņa Jaņkužniekus par Mazkužniekiem. (Izcēlums mans. — A. A.)

E. Ābols: "Pēckara valdība F. Dravnieka nopelnus neievēroja. Sirmis pedagogs tika pieskaitīts pie "neērtajiem" ļaudīm — viņš vācu laikā esot rakstījis kaut kādas mācību grāmatas. Viņa vārdu noklusēja un enciklopēdijā (LPE) neuzņēma. (Latvijas laika Konversācijas vārdnīcā viņa vārds gan bija.) ... Tad kolhozs aicināja viņu par rēķinvedi. ... Pēc bērēm vietējie ļaudis esot teikuši: — Mēs nemaz nezīnām, ka viņš tāds liels vīrs."

Velta Kronberga (Janberga, dzīvojusi Mazkužniekos no 1942. līdz 1960. g.): "Pie sirds man bija vecais Fricis Dravnieks, kolhoza rēķinvedis. Sīks, stalts, ar mazu ķīlbarīdu. Bija ļoti labs, mūs, bērņus, lutināja, konfektes deva. Reizēm viņam darījām pāri. Gājām uz Kužnieku kapiem, apģērbusi baltus palagus, un gaidījām, kad Dravnieks brauks vēlu mājās. Viņš jau nebijās. Bet zirgs gan."

Par pedagogi un valodnieci Sofiju Dravnieci (1895 — 1998)

Ivars Abajs: "Vēl nenovērtēts ir Sofijas Dravnieces devums Dundagas izloksnes saglabāšanā. Latviešu valodas institūta glabājas daudz viņas iesniegto valodas paraugu, par kuru kultūrvēsturisko vērtību var spriest, ieskatoties muzeja izdotajā S. Dravnieces "Atmiņu" burtnīcā. Pārskatot šo bagātību, mūsu novadniece Vilma Vēberga sadarbībā ar valodniekiem ir izveidojusi Dundagas izloksnes vārdnīcu."

Biruta Kalniņa (Derkevica), dz. 1912. g. Dirīņos, dzīvojusi tur līdz 1949. g.: "Sofija Dravniece bija mana skolotāja (Kubalu skolā. — A. A.). Kad viņa mūža novakarē dzīvoja Talsos, mēs sarakstījāmies. Reizēm iekavās viņa parakstījās Kužnik Sops."

V. K.: "Mēs, bērņi, Sofiju necietām. Viņa, kā jau skolotāja, vienmēr pamācīja. Mēs kaimiņieni [Dižkužniekos] pa kluso apsūkājām. Bet Sofija deva grāmatas lasīt, un tad viņa sāka mums patīkt."

Par Arvīdu Blūmentālu

1925. gadā dzimis un līdz 1942. g. Būdenos dzīvojis Arvīds Blūmentāls, vēlākais krokodilu mednieks Austrālijā.

Ausma Bukovska (Krūze), A. Blūmentāla māsiņa, 1930./40. gadu mijā bērņības vasaras pavadījusi Būdenos: "Arvīds bija roku darbu meistars. Ganībās bija liels akmens, tur mani allaž gaidīja kāds pārsteigums. Vai nu kāds darba rīks, manam augumam piemērots grābeklītis, vai spēļu mantiņas — mazi dzīvnieciņi, mājiņas. Viņš arī mani mācīja uz zirga jāt."

Marta Kajaka: "Mēs ar Arvīdu mācījāmies vienā klasē Dundagas sešklasīgajā pamatskolā. Atceros viņu kā vienkāršu skolnieku, satīcīgu, atsaucīgu. Praktiskajās darbībās viņš izrādījās krietni pārāks par mums. Bija apveltīts ar labu humora izjūti. Tanī laikā mūsu skolas internāta skolēni piektdienas vakaros rīkoja rotaļas. Arvīds bija ak-

tīvs šo vakaru dalībnieks, tur skanēja arī viņa spēcīgā balss, dziedot gan "Kumeliņi, kumeliņi", gan "Lācītis ir bēdīgs" u.c. Arī Talsu ģimnāzijā mācījāmies kopā. Uz Talsiem braucām ar mazbānīti. Arvīds parasti iekāpa bānītī nevis stacijā, bet ūdens ņemšanas vietā pie ozola starp Plintiņiem un Kubalu ceļgala. Dažreiz viņš drastiski lielījās, ka varot mazbānītīm soļiem pa priekšu tikt.

■ Sofija Dravniece Talsos 1990. g. savā 95 gadu jubilejā.

Foto no Kubalu-skolas muzeja

Viņš kopā ar vēl diviem klasesbiedriem 17 gadu vecumā pieteicās leģionā un aizgāja karā. Lai pierādītu 18 gadu vecumu, dokumentos palaboja dzimšanas datumu. Tas notika 1942. gada ziemā, aukstā februāra dienā, kad viņš prasījās laukā no zīmēšanas stundas (skolotājs bija gleznotājs Jēkabs Sprīngis). Uz skolotāja jautājumu: "Kāpēc tik steidzīgi?", viņš atbildēja, ka jāiet karā, ka liktenīgā stunda ir pienākusi. Un tā gandrīz dēkaini viņi abi ar klasesbiedru Imantu Briģi pieteicās leģionā un viņus iedalīja Abavas pulkā. Daudzi šaubījās, vai tas prātīgi darīts, bet viņš teica: "Kas tad, ja ne mēs?" Viņa lozungs bija "Mēs sitīsim tos utainos!"

Ilgu laiku pēc kara nebija nekādu ziņu par Arvīdu. Pa to laiku bija notikušas lielas pārmaiņas. Arvīda ģimene — māti, tēvu, jaunāko brāli Edgaru — izsūtīja uz Sibīriju. Pēc tam viņi vairs nedrīkstēja savās mājās atgriezties, tāpēc apmetās uz dzīvi Saldū (tēvs bija miris, vecākais brālis karā kritis). Arvīds karā bija smagi ievainots, un tikai ārstu pašaižiedzība viņu izglāba no nāves.

Pēc apārstešanās viņš no Vācijas izbrauca uz Austrāliju un tur sāka dēkām pilnu krokodilu mednieka dzīvi. Kāda skolēnu salidojuma laikā Arvīda

jaunākais brālis Edgars man stāstīja, ka Arvīds sūtījis mammai dāvanu — lielu nometita krokodila ādu, bet māte to nav saņēmusi, tā pazudusi ceļā Krievijā. Bet Arvīds rakstot, ka viņš nekad nebraukšot uz Latviju, jo nevar uzņemties smagos pārdzīvojumus — redzēt savu dzimtu un māju izpostītu, sagrautu.

Jau neatkarības laikā dzejnieks Imants Ziedonis, Norberta Klaučena rosināts, raksta scenāriju filmai "Gājieni ar krokodilu". Šī filma 1995. gadā veidota kā piemiņa un pateicības zīme varonīgajiem latviešu leģionāriem, vispirms jau mūsu Arvīdam Blūmentālam. Mēs, Arvīda klasesbiedri — Hilda Vitmane, Emma Mītlere un es —, piedalījāmies režisora Ivara Selecka filmā. Patiešām izstaigājām leģiona kauju vietas Lestēnē, Blīdenē, Džūkstē — visā Kurzemē, vedot lielo krokodilu uz īpašas lafetes, ko vilka Oktes zirgi. Krokodils ieradās arī Būdenos, to novietoja uz izpostītās mājas drupām, pēc neilga laika to pārveda uz uzstādīta Dundagas centrā kā mūžīgo piemiņas zīmi Arvīda varonīgajai cīņai un dzīvei.

Pēc šiem notikumiem 1996. gada jūnijā rīkojām klases salidojumu, ieradās 16 dalībnieki. Rakstījām Arvīdam plašu vēstuli. Saņēmām arī atbildi ar pateicības vārdiem.

"Gājieni ar krokodilu" veidošanas laikā skatījāmies filmu par Arvīdu un viņa dzīvi Austrālijā. To, viesodamies pie Arvīda, bija uzņēmis Rimants Ziedonis. Ar šausmām vēroju milzeņus krokodilus, kādus Arvīds medījis. Arvīds stāsta, kā viņš uzlec krokodilam mugurā un tad ar cirvi spēcīgi cērt tam starp acīm. Jātrāpa precīzi, ja ne, tad pēdējā stunda klāt. Reiz krokodils viņu bija saķēris aiz pleca, tikai laime izglābusi.

Arvīda mūža draudzene ir Dzidra Emare, Purīdumu meita, kas tagad dzīvo Amerikā. Arvīds ir pats slavenākais dundadznieks."

Maija Brūvere (Liepkalne), dz. 1945. g. Ziemeļos: "Arvīda māte, Būdeni Jūliņa, šad tad ciemojās pie manas mammas. Astoņdesmitajos gados sāku ar Arvīdu Blūmentālu sarakstīties. Esmu viņu neklātienē vairākkārt intervējusi, viņš man sūtījis fotogrāfijas. Arvīda brāļameitai Dainai glabājas neliels krokodila izbāznis. Pēdējā laikā mūsu sarakste pavājinājās, pēdējoreiz Arvīdam aizsūtīju apsveikumu pagājušogad."

A. B.: "Mans secinājums — par dēkaini viņš kļuva romantisku iemeslu dēļ. Arvīdam Austrālijā bija iecerēta. Vajadzēja līdzekļus. Viņš dabūja atļauju šaut krokodilus un aizbrauca uz gadu džungļos. Kad atgriezās, iecerētajai jau cits. Arvīds aizgāja atpakaļ

džungļos. Dažās vēstulēs viņš raksta, ka pusgadu nav dzirdējis cilvēku valodu. Pie sevis dziedājis un sarunājis, lai neaizmirstu valodu.

Viņš man pirmais atrakstīja 60. gadu sākumā. Reiz viņam aizsūtīju lielu grāmatu par padomju Latviju. Arvīds pārstāja atbildēt. Mātei bija uzrakstījis, ka esmu sarkanais aģitators. Tūlīt pēc neatkarības atgūšanas bija domājis atbraukt ciemos pie brāļa Edgara, bet Edgars 1991. g. nomira. Atsākām sarakstīties. Tagad viņš atsūta kartītes uz Jauno gadu.

Veselība Arvīdam vārga. Iegurnī izoperētas vēnas, to viņš pārcietis. Bet esot kakla vēzis. Ja būšot vēl dzīvs, tad nākamvasar atbraukšot. Gribot mūža beigās pavadīt dzimtenē.

Austrālijā Arvīds izveidojis vēstures muzeju. Tas iekļauts tūrisma aprīvē un dod atspaidu. Pēdējos gadus meklējis opālus, man arī atsūtīja.”

ATMIŅAS PAR CARA LAIKIEM UN PIEKTO GADU

No **Lizetes Derkevicis** (Sīpolas, ? — 1948), dzīvojuši *Dīriņos*, atmiņām: “Mans tēvs Kārlis Sīpols 1883. g. no Dundagas barona Kārļa fon Ostenzakena nopircis *Gulzbem-Dīriņu* mājas — 242,08 pūrvietas — par 4800 zelta rubļiem. Priekš pirkšanas viņš kā klausinieks gājis muižā. Barons, saukts Dižkārlis, redzējis, ka tēvs dūšīgs strādnieks, pierunājis mājas pirk. ..

Uznāca 1905. gads .. Mēs ar brāli Frici ņēmām aktīvu līdzdalību. Gājām uz mītiņiem un mežā uz slepenām sapulcēm, mūsu mājās pārgulēja propagandisti. Mamma raizējās .. Mums .. visas sienas ir bijušas noklātas ar sarkaniem karogiem; citi stāvēja uz vaktis, citi mālēja karogiem zelta burtus. Es glabāju ieročus, proklamācijas. Brāli ievēlēja rīcības komitejā .. Kad sajāja soda ekspedīcija, bija jāpaliēk par meža brāļiem. Es gāju Dundagā gar kazaku mītnēm slepeni kaisīt proklamācijas, tas bija jādara pa vakara krēslu. 1906. g. 2. februārī nodedzināja mūsu mājas, ka pagrabiņš apakš zemes nepalika. Lopus nošāva vai paņēma līdz. .. Man brālis palika Rīgā. .. uz Frici Gulbja vārdu. .. 1908. g. viņu par to arestēja .. Dundagas barons .. bija pateicis, ka brālis pili nodedzināja, kaut gan mums visiem vajadzēja iet dedzināt, to midzeni. .. manam brālim .. piesprieda nāvi caur kāršanu. .. Māte saļima no bēdām par savu dēlu, kas ne putniņam pāri nebija nodarījis. .. Uz mūsu mājas drupām uzcēlām pagaidu būdiņu. .. 1911. gadā apprecējos ar Alfrēdu Derkevicu, kas arī bija nosēdējis par ieroču glabāšanu. 1914. g. iesākām taisīt savu māju, un kaimiņi nāca palīgā.”

B. K.: “Uz mana mātesbrāļa kapa ir kapakmens ar uzrakstu: “Dundagas rīcības komitejas priekšsēdētājs Fricis Sīpols.” Zumbergs no Dundagas palīdzējis pieminekli uzstādīt.”

BRĪVVALSTS GADOS

Tehnikas progress

B. K.: “Daudzās Sausteres mājās bija vēja rotori, ar to palīdzību pumpēja ūdeni. Mans vīrs Arnolds Kalniņš (strādāja Pāces dzirnavās) iegādājās VEF aerogeneratoru, vienīgo ciemā. Rīdzinieki brīnījās, ka mums telpās elektrība. Tā uzkrājās akumulatoros, un strāva bija arī tad, ja pietrūka vēja. Vīrs istabā ievilkā ūdens vadu. Uz katru plīts riņķi bija pa krānam, tikai jāpagriež. Trīsdesmito gadu beigās uzlika šifera jumtu, laikam pirmie Dundagā. Citi brauca skafītēs.”

Dīriņu Vija Artmane

Vēl pēc daudziem gadu desmitiem Birutu Kalniņu bijušie pielūdzēji saukuši par vietējo Viju Art-

mani. B. K.: “Es dziedāju korī un spēlēju teātri “Vārpas” namā. Atceros Dundagas dziesmu dienas un to, ka Dundagas kori diriģēja profesors Jozuss, Jurjana kantāti dziedāja Paula Brīvkalne. Uz teātra mēģinājumiem reizi nedēļā braucu ar riteni. Bija vietējais režisors Kūlis, mežzinis, bet brauca arī no Rīgas — Alfrēds Podnieks un Gertsons. Viesrežisori mani briesmīgi dresēja, laikam saskatīja lietaskoku. Iestudējām Blaumaņa un Lāča lugas. “Trīnes grēkos” tēloju Anneli. Jānis Upītis parasti atveidoja žīdu. Es bieži spēlēju pāri ar pagasta rakstvedi Frici Īvnieku, lai gan viņš bija krietni vecāks. Viņš labi tēloja. Spēlējām arī parkā un Dinsberga skolā.”

■ 20. gs. 30. gadi. Pēc “Trīnes grēku” izrādes pie Dinsberga skolas. Otrajā rindā pirmā no kreisās — Anneles lomas tēlotāja Biruta Kalniņa (Derkevicis).

Foto no B. Kalniņas personiskā arhīva

Par Dīriņiem un mātes padomu

B. K.: “*Dīriņi* celti 1914. g. uz soda ekspedīcijā nodedzinātās mājas drupām. Pagraba pusē auga divi lieli kastaņi. Kad gribēja plezīru taisīt, iznesa ārā galdu, uzklāja, un pat lietus laikā kastaņu lapām ūdens netika cauri. Viens koks vēl tur ir.

Mamma mācīja, ka ballē nevajag gaidīt līdz beidzamajam dancim. “Kad Kūl’ kundze [mezziņa sieva] iet prom, tad jau laiks.”

Sacerēšanas liga

Varbūt E. Dinsberga ietekmē Kubalu apkaimē bijis cieņā sacerēt dažādu tekstus.

B. K.: “*Sausteres dziesma [dzied]*

Kristu, pavadi, Mūku žēlīgi.

Tuskam, tam tie ceļi lokās,

Eniņam ir lielas moka.

Ludu, nelielies,

Dīriņ, pacieties.

Mazkužnieks stāv uz tilt,

Dižais pūš to svilp.

Mūrnieks klausīs, kas par dumpi,

Būdens labo ūdens pumpi,

Kubals eglēs bēg,

Lai to neapēd.

Mālkalns prec to meit,

Brukals pērk to kleit.

Ievasmežs noskait likumpantu,

Kas tā par precī ir bez mantu.

Krūzmanns plēšas pūš,

Bērņplava truli grūž.

Stirniņš plinti lād,

Šamps tam mēli rād.

To sacerēja Rudzītis — *Kristu* vecākais dēls. Katram teicienam sava nozīme. Mūki gājuši pie Kristiem kristīties. Tusks bijis kuprītis, Eniņš — kaut kāds pagasta vīrs. Ludam, kad iedzēra, patika lielīties. Mazkužnieks bija kuļmašīnu rēders. Mālkalns apprecēja Brūkļa meitu. Ievasmežs arī bija tāds sacerētājs. Krūzmanns bija kalējs, Bērņplava strādāja uz dzelzceļa. *Stirniņos* dzīvoja mežsargs.

Bija arī tāda dziesma, kas aprakstīja, kā saimniekam ceļā gājis, tā laikam no Dinsberga.

Manai mammai Lizetei (dz. Zontāg) arī patika sacerēt. Reiz, būdama jauna meitene, kopā ar Šultnera māsu aizgājuši uz Kubalu skolu. Ierauga tur izceptu plātsmaizi, izēd vidu tukšu, *rāmi* piekarina pie sienas un uzraksta klāt pantīnu.

Mamma attstāja atmiņas par 1905. g., par izsūtīšanu. Man arī kas pielipa no viņas. Pie katras dāvanas uz Ziemassvētkiem sacerēju kādu pantīnu.”

Šķībgaļa Šamps

B. K.: “Tā dzimta, īstais uzvārds Sampans, bija tāda jocīga. Viņi dzīvoja Cielavklajumā. Alfrēdam bija šķībgaļa galva, viņš nāca pie mums strādāt. Viņš varēja darīt vienkāršus darbus,

No lopu iekšām vārtījām ziepes. Salika dzīvnieku katlā, sālskābi klāt. Kad savārtījās un nostājās, tad ziepes uzpeldēja augšā. Sagrieza un lika saulē kaltēties. Līdzīgas veļas ziepēm, drusku pelēkākas.

Vācieši pret speķi mainīja saharīnu, bet paši no cukurbietēm vārtījām sīrupu.”

Lizete Krūze (Freiberģa), dz. 1907. g. *Jušos*, Nevejā: “Kara beigās vācieši sagūstīja vecos saimniekus un ieslodzīja *Būdemu* pagrabā, pēc tam verandā. Sargāja mūsu pašu latvieši. Virtuvē ievada kādu saimnieku vienā kreklā, basām kājām. Māsa Jūlija pazina, grib iedot zeķes un žaketi, bet karavīrs neļauj. Naktf saimniekus kaut kur aizveda.

Reiz, vācieši jau bija prom, viens krievs atjāj ar zirgu. Ņēma nost rotaslietas, pildspalvas, lukturīšus. Citiem atņemto sev priekšā sakarinājis. Mēs piedāvājam paēst. Tēvs saka, lai tik dod saldu krējumu, medu, pienu un alu, gan tālāk par *Mūrniekiem* netiks. Tā arī bija! Viņš pa ceļam pazaudēja mantas, un daudzi dabūja atpakaļ.”

Izsūtīšana

Pēc LVVA 1995. g. publ. represēto sarakstiem, 1941. g. no *Dīriņiem* izsūtīti Derkevicis — Arvīds, Alfrēds un Lizete, no *Tuskam* Feldmaņi — Kārlis un Milda; 1949. g. no *Uzkalniņiem* Zalkovski — Liliņa un Eduards, no *Kubalim* Biķi — Emma, Kārlis un Valdis, no *Būdeniem* Blumentāli — Gustavs, Jūlija un Edgars, no *Pēterkužniekiem* Dravnieces — Vera un Sofija.

V. K.: “Man bija septiņi gadi, kad marta rītā ieraudzīju braucam zaļu mašīnu ar stāvējam borti. Un zaldāti ar plintēm! Vecāki jau zināja. Pāpulis teica: “Neuztraucies, mūs neizvedīs.” Mūsu saimniece, maza auguma sieviete, stāvēja virtuvē uz klona grīdas pie maizes krāsns un raudāja: mani gan aizvedīs. Bet mašīna iegriezās *Dižkužniekos*. Drīz no turienes atskrēja kalpone — lai mana māsa Vera aiziet. Tad mamma sacīja, ka viņus noteikti izvedīs. Sofija mātai novēlēja govi un vēl kaut ko.”

B. K.: “Brāli un vecākus izsūtīja jau 1941. g. Mani, vīru un vecāko meitu arī tad paņēma. Tēvam izvedēji par mani un vīru prasa: kas tie tādi? Tēvam vajadzēja teikt, ka jaunie darba zemnieki... Mūs aizveda uz Ventspili. Tur Grīnbergs, milicijas priekšnieks, kas ar manu vīru jaunībā kopā ballējies, mūs abus izpestīja ārā. Māte vēlāk izbēga. Viņai bija audzējs, tāpēc izrakstīja uz slimnīcu Krasnojarskā. Bet mamma paņēma biļeti uz Rīgu — sev un tēvam. Nomira Dundagā 1948. g.

Mani uz Sibīriju ar trim maziem bērniem izveda no *Uzkalniņiem*. Lienīte, vecāka, tur nomira. Tēvs man brauca līdz. Vīrs palika Rīgā. Kad atgriezās, dzīvojam Nītaurē.”

A. B.: “Edgars Blumentāls bija iestājies Lauksaimniecības akadēmijā un dzīvoja pie mums Rīgā, Vīlandes ielā. No turienes viņu paņēma uz Sibīriju.”

Skops ka bail

V. K.: “Vēcais Štrobenders, pie kura mani vecāki bija iegājuši kā kalpi, pret citiem bija labs, bet pret sevi ārkārtīgi skops. Mūža galā viņš nenovēlēja sev ēst. Tā arī nomira pie liepas, no bada. Vēlāk, kad sāka remontēt māju, atklājās paslēpta nauda, visa sapeļējusi. Kad viņš bija tikko miris, mūs, bērnu, raidīja uz pirti kaut kam pakaļ. Es negaidīju, ka tur ieraudzīšu mironi guļam. Tas palicis atmiņā, kā viņš guļ, zils kažoks mugurā, bet visas drēbes vienas caurumos.”

Drosme, pēc tam Lisenko

B. K.: “Mūsu pirmais kolhozs bija *Drosme*, apvienoja un nosauca par *Lisenko*. Mūs kolhozā nemaz neņēma. Izlika no *Dīriņiem*, tur iegāja kolhoznieki, un mūs nometināja *Uzkalniņos*. Atceros pārvākšanos: mamma slima, guļ gultā sētsvidū, tur visa iedzīve, arī lielais spogulis. Mazais kumeliņš pie spoģuļa ar kāju kasa, ieraudzījis otru tādu...”

Padomju Jāņi

V. K.: “*Mazkužnieki* bija ciema centrs. Pie mums svinēja Jāņus. Nāca no *Stirniņiem*, *Būdeniem*, *Eniņiem*, *Grīnbergiem*. Pie mājas bija Slokalniņš, tur cēla spaini augšā, tēvam vienmēr bija alus mājās. Pie mana tēva bieži nāca Kubalu skolas direktors Edgars Osis. Viņam garšoja alīnš, tad ar tēvu pārrunāja. Es biju dikti nelabs meitens, direktors visu tēvam izstāstīja. Bet Osis bija ļoti labs direktors. Kāds spēlēja akordeonu, mans tēvs reizēm vijoli. Reiz gan, kad Jāņi bija aizliegti un alu nedrīkstēja brūvēt, iznāca nepatīkšanas. Laikam jau viena kaimiņiene nosūdēja. Tēvu izsauca uz kolhoza kantori, mammu atlaida no aitkopes darba. Tas bija *Lisenko* kolhoza laikā. Bet Jāņus svinējām tik un tā.”

Tici vai netici

V. K.: “Pie kapiem mazā mājīnā (*Akmentīņos*?) dzīvoja Emma Kronberģa, mēs, bērni, pie viņas šad tad gājām. Viņai gribējās, lai kāds paliek pa nakti. Reiz esmu aizgājuši, tumsš ziemas vakars. Pie durvīm klopē. Emma saka, lai laižu iekšā. Viņai bail, man arī. Paskatos pa lodziņu, viena tante stāv. Nu labi, tad Emma iziet. Emma viņu pazinusi, vai nu no Muņņām, vai no kurienes, prasa nakstnājas. Bet Emma nedeķa, viņa man teica — tā ir no tiem, kas ar mellām grāmatām nodarbojas.

No rīta eju uz mājām. Attaisu vērtiņus — tur liels un skaists dzijkamols. Es paķeru un skrienu atpakaļ pie Emmas tantes. Bet man uzreiz rokas tā kā sagrieztas, plaukstām virspusē pilnīgi asinis tek. Emma uztraukusies un saka: “Met zemē kamolu!” Es prasu, kāpēc. Viņa izķer man kamolu no rokām, glauda tās un saka — tev pāries. Bet nepāriet! Pārbijusies biju ļoti, ko mammai teikšu? Emma atkāro, ka pāriesot. Tā runājami, un asinis sāk tecēt mazāk. Un tad tiešām viss pazūd, it kā nekas nebūtu bijis. Skolā es to teicu, neviens man neticēja. Emma vēlāk sacīja, ka sieva no Muņņām to esot uzlikusi, tur ar tām grāmatām sitas. Tici vai netici.”

Dēls arklā

V. K.: “Māguru mājā (*Sniezdziņos*?) dzīvoja vīrs (Krišs) un dēls. Vecais savu dēlu Ernestu jūdza arklā iekšā, lai uzartu zemi. Ernestam vēlāk prāts sagāja grīstē no tādas spīdzināšanas. Tā vecais Māgurs bija smuks, simpātisks, no runas nepateikis. Mans tēvs vēl gāja pie vecā Māgura rāties: kā tu tā vari? Es arī redzēju, kā tas notiek, dēlam bija siksna ap krūtīm.”

V. K.: “Manā bērībā ciems vēl bija pilns ar mājām. Jau sešdesmito gadu vidū ciems iztukšojās. Uznāca meliorācija, par mājām kaut ko maksāja, tās atstāja. Manas mājas noārdīja septiņdesmitajos gados vai vēl vēlāk.”

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, A. Bukovskai, I. Dozbergai, M. Kajakai, V. Kronbergai, L. Krūzei, E. un A. Zadiņiem. Īpašs paldies Birutai Kalniņai, kas Kubalu skolai — muzejam novēlēja savas mātes atmiņas par cara laikiem, Piektdāga revolūciju un izsūtīšanu.

To atcerēsimies oktobrī

ČAKLAS NAV VIS ROKAS, BET GAN SIRDS

Ernesta Ābola piemiņai

(1922. g. 22. oktobris — 1997. g. 1. februāris)

(Ārija Elksne)

“Es gāju visus tos 40 gadus uz skolu tā, ka nepaskatījos ne pa kreisi, ne pa labi.. Un tikai no citiem vēlāk sāku meklēt — kad to ceļu iztaistīja, kad ko uzcēla, kad ko nojauca... es pats neesmu pamanījis... Es strādāju ar visu savu sirdi savu skolas darbu. Negāju arī plāpāt skolotāju istabā ar citiem skolotājiem. Visas manas domas bija tikai — kā iemācīt dziedāšanu, kā iemācīt kori, kā iemācīt orķestri...”*

Pedagogs — latviešu valodas, literatūras un dziedāšanas skolotājs, vidusskolas pūtēju orķestra un kora vadītājs, luterāņu draudzes kora vadītājs, kultūras nama kora kormeistars, novadpētnieks, Dundagas hronists, daudzu kultūrvēsturisku rakstu un vairāku kultūrvēsturisku manuskriptu autors.

Par mūža ieguldījumu Dundagas pagastam pirmais laureāts (1995. gadā kopā ar Hertu Annemariju Salceviču).

Pedantisms, fanātisms...
Bet varbūt pamatīgums?

Rita Zemtiņa: “Ābols bija fanātiķis šā vārda vislabākajā nozīmē. Skolā viņam bija grūti strādāt, jo gribēja iemācīt visiem — visiem dziedāt, visiem attīstīt balsi. Tāpēc arī ar skolēnu kori Ābolam neklājās viegli. Ne jau muzikālā ziņā. Viņš sagaidīja tikai darbu, bez mazākās atlaides.”

Raitis Rērihs: “Tas bija neiedomājams entuziasms. Viņš nebija specializējies mūzikā kā orķestra vadītājs, toties bija ar milzīgu atbildības izjūtu, visu centās cik vien labi iespējams izdarīt. Viņam vienam bija jāiemāca dažādi instrumenti.”

Jānis Cirvelis: “Viņš papildinājis mūzikā dažādos semināros un kursus.”

R. R.: “Viņš bija rūpīgs, kārtīgs it visā, kas saistās ar mūzikas instrumentiem, notīm, pultīm. Dundagas jauktajā korī Ābols bija koncertmeistars vai otrs dirigents. Viņš darīja melno darbu, sagatavoja kori ikdienā. Ferijam Milleram, paretam atbraucot, bija tikai profesionāli jāpaslīpē.”

Imants Brusbārdis: “Ābola saknes redzu latviešu jūrniecībā un zemniecībā. Viņa rakstura iezīme bija liels pamatīgums. Viņš vienmēr katrā stundā rakstīja plānu, arī pēc skolā nostrādātiem trim gadu desmitiem. To rāda skolā saglabājušās klades. Tāpat ir skolēnu saraksti, pret katram uzvārdam atzīmēta dzirde, atmiņa, ritma izjūta, precīzas ziņas par ikviena spējām, ir aile, kur atspoguļojas izaugsme.

Viņa sirdslieta bija pūtēju orķestris. Redzam rūpīgu uzskaiti — cik reižu un kad skaņdarbs atskaņots mācību gadā, tāpat viss par mēģinājumiem. Viņš strādāja ar katru atsevišķi, līdz vēlam vakaram. Rīkoja mūzikas popularizēšanas vakarus ar lekcijām. 1974./1975. gadā viņa vadītais meiteņu vokālais ansamblis kļuva par TV konkursa “Ko tu proti?” laureātu. Sasniegumu pamatā bija smags darbs.

Kad parādījās jauna mācību metode dziedāšanā, Ābols, būdams Talsu rajona dziedāšanas skolotāju metodiskās apvienības vadītājs, ar savu motorollerī apbraukāja visas rajona skolas, lai pārrunātu jauno metodi, hospitētu stundas.”

Skolēnu pūtēju orķestra vadītājs

Ernests Ābols vadīja orķestri 35 gadus — no 1952. līdz 1988. gadam. Rekordu grāmatas cienīgs fakts!

R. Z.: “Piecdesmito gadu sākumā

“Mūzikā man ļoti lielus pamatus ielika Jēkabs Mediņš, galvenokārt solfedžēšanu, un tas man kā dziedāšanas skolotājam ir ļoti svarīgi.”*

Dundagas vidusskolas direktors Rūdolfis Ermanbriks Ābolu iesaistīja pūtēju orķestra vadīšanā. Šo darbu viņš mīlēja vēl vairāk par latviešu valodu. Orķestris mēģināja agri no rīta, pa starpbrīžiem, pēc stundām. Tas bija nesamaksājams darbs.”

Skolotāja Rita Zemtiņa vadīja jubilejas koncertu 1982. g. 23. oktobrī un saglabājusi tā norises pierakstu. Koncertā piedalās Dundagas vidusskolas 5. — 8. klašu koris un pūtēju orķestris, diriģenti Ernests un Jānis Āboli (Ernesta dēls, toreiz Konservatorijas 3. kursa students). Skolas orķestra vēsturē pirmais nozīmīgais skaņdarbs — maršs no Verdi operas “Aīda”. To orķestris apguva trešajā pastāvēšanas gadā un pirmoreiz atskaņoja 1956. g. 5. maijā. Skaņdarbs bija iekļauts Skolu jaunatnes dziesmu svētku repertuārā 1979. g.

Visā 30 gadu pastāvēšanas laikā visgrūtākais skaņdarbs — Žorža Bizē “Ievads operai Karmena”. To spēja izpildīt tikai viens sastāvs 4. pastāvēšanas gadā — Alfs Vasiļevskis, Valdis Cēbergs, Imants Švedenbergs, Uldis Mauriņš un Aldis Ermanbriks.

1982. g. ir skaitā viskuplākais sastāvs — 22 zēni. Kā ikvienam instrumentam ir savs tembrs, diapozons, savi spēles kniņi, tā katrs zēns ir ar savu raksturiņu, ar savu kniņu.

R. Z.: “Orķestris piedalījās visos svētkos, gājienos. Brauca uz skatēm, uz Rīgu. Tagad gandrīz vai visā Latvijā spēlē viņa audzēkņi.”

R. R.: “Spēlēja pūtēju orķestrī 70. — 80. gadu mijā. Skolēniem bija izvēle — tūrisms, volejbols, karatē, un tas bija liels Ābola nopelns, ka puikas pēc stundām un reizēm arī pirms tām gāja spēlēt. Lielā daļa to darīja ar degsmi. Turklāt mums nebija mūzikas skolas bāzes. Ābols strādāja daudz atsevišķi.”

Modris Emerbergs: “Pūtēju orķestrī spēlēju no 6. klases (dz. 1968. g.). Tolaik bijām 12 — 15 dalībnieku. Ābols bija ļoti pacietīgs. Ja vajadzēja, stundām un dienām sēdēja klāt katram jaunpieņācējam. Viņš bija ieturēts, mērķtiecīgs, pat fanātisks. Mana dzirde ir tā uzasināta, ka tagad, dzir-

dot aplamu spēli, pilnīgi ka nazis griež ausīs.”

J. C.: “Mums bija tērpi — dzeltenie kreklī ar brūnām vestēm.”

R. R.: “Neviena kolhoza kapsulce neiztika bez orķestra līdzdalības, neviens 1. septembris un izlaidums. Cik reižu esam gājuši pa Dundagas ielām!”

J. C.: “1988. g. Ābols gāja pensijā un pārstāja vadīt orķestri. Es to pārņēmu un vadīju līdz 1996. g.”

Atkaņoti 1957-9-23 E. Ābolam

Ceturtdien, 23. maijā
p. l. k. s. f. 19.00

Dundagas vidusskolas zāle

MUZIKAS
POPULARIZĒŠANAS VAKARS

VIDUSSKOLAS PŪTĒJU ORĶESTRIS
ATSKAŅOS:

Ž. BIZĒ UVERTĪRU OPERAI «KARMEŅA»
M. GLINKAS «PATRIOTISKO DZIESMU»
DŽ. VERDI MARŠU NO OPERAS «AIDA»
SK. T. ĀBOLA PASKAIDROJUMI

DEJA

LELJI skolēniem rbl 1-
pieaugušiem rbl 2-

■ Vidusskolā saglabājušās afišas — liecības par muzikāli izglītojošiem vakariem.

R. Z.: “Ernests ļoti pārdzīvoja, ka beidz pastāvēt orķestris un koris. Viņš tur bija ar sirdi un dvēseli, instrumentus gādājis, no savas kabatas maksāja par remontu — Dundagā viens vīrs prata vecas taures labot.”

Jānim Cirvelim glabājas Ābola veidots pūtēju orķestra dalībnieku saraksts ar dzīves datiem, orķestrī pavadīto laiku, klasi un mūzikas instrumentu. Tā, piemēram, laikposmā no 1953. līdz 1983. gadam 127 dalībnieku sarakstā atrodami tādi vārdi kā Aldis Ermanbriks, Zigmunds Lorencs, Jānis un Valdis Āboli, Dainis un Ivars Šleineri, Aldonis Zumbergs, Viesturs Rērihs, Aigars Zadiņš, Jānis Cirvelis, Raitis Rērihs, Nauris Freimuts.

Novadpētniecības aicinājums

R. Z.: “Viņa īstais aicinājums tomēr bija novadpētniecība. Tam viņš nodevās mūža pēdējos gados. Kā viņš gāja pie visiem koristiem vākt materiālus! Kā prasīja cilvēkiem ziņas par Dundagu!” Ābols sagatavoja manuskriptu “Fr. Īvnieka Dundagas pa-

gasta apraksta savilkums. Aprakstu rediģējis, konspektējis un papildinājis E. Ābols.” (1994, glabājas Kubalu skolā — muzejā.) Šo darbu darot, vairākām Īvnieka aprakstā minētām vietām un notikumiem piemeklējis vēsturiskas fotogrāfijas (30. gadu Dundaga), anotācijās katru fotogrāfiju sīki aprakstot, pievērsot uzmanību tiem apkārtnes objektiem, kas laika gaitā zuduši vai pārvērtušies. (I. Abajs, I. Brusbārdis.)

Kā pielikumu Dundagas kora vēsturei apkopojis un licis iesiet visu pēckara laiku Dziesmu svētku repertuāru jauktajiem koriem (1948 — 1993).

No 1953. g. sācis pierakstīt orķes-

R. Z.: “No literatūras Ābols ātri aizgāja prom. Vienu klasi viņš ļoti mīlēja, tajā mācījās arī Aldis Ermanbriks. Viņi kopā daudz darīja, iestudēja skečus un ludziņas, rīkoja literārās tiesas. Ābols pats daudz literāro darbu zināja no galvas. Viņš rūpējās, lai audzēkņi izkoptu valodu. Nekad nelika rakstīt sacerējumus, bet gan domrakstus, uzsverot vārdu “domāt”, un priecājās par katru patstāvīgu spriedumu. Valodā viņš nelika iekalt likumus, bet deva vingrinājumus, lai tā rastos izpratne.”

R. R.: “Reiz uzrakstīju Dundagas orķestrim maršu un prasīju Ābolam, vai tādu var atskaņot. Viņš sacīja: es neko daudz nepateikšu, jo pats neesmu mācījis harmonijas, visu apguvis

“.. esmu iesācis paralēli, šajos vākos — Dundagas kultūras darbinieki. Lai nepaliek neziņā visi tie mūsu cilvēki.”*

tra vēsturi, ko darījis 35 gadus, vadot orķestri.

J. C.: “Viņš gribēja apkopot arī orķestra vēsturi. Materiāli glabājas pie dēla Jāņa.”

R. Z.: “Aizgāju pie Ābola uz slimnīcu, kad viņš jau bija stipri slim. Viņš stāstīja tik daudz domu un ieceru... Dēls Valdis gribēja, lai tēvs apkopo arī dzimtas vēsturi.”

I. B.: “Nav pārvērtējams viņa darbs kultūrvēsturisko materiālu apzināšanā un apkopošanā. Ābols ierakstīja magnetofonā dundadznieku atmiņas, piemēram, kādas 1905. gada notikumu aculiecinieces stāstījumu. Kur atrodas šie ieraksti?”

Pedagoģija — cik ietilpīgs jēdziens!

R. Z.: “Ābols ar sirdi un dvēseli aizrāvās ar relatīvo metodi muzikālajā audzināšanā, bija viens no tās celmlaužiem Latvijā. Pēc šīs metodes nepastāv skaņkārtas, nav svarīgi, no kādas skaņas sāk dziedāt. Turklāt Ābols uzskatīja, ka visus var iemācīt dziedāt, arī cilvēkus bez muzikālās dzirdes. Vēlāk gan secināja, ka gluži visus nevar, tomēr kopumā guva labus panākumus... Ābols par šo metodi daudz rakstīja “Skolotāju Avīzei”, sagatavoja izdales materiālus, vingrinājumus, tas viss bija roku darbs.”

I. B.: “Reiz Ābols mani uzaicināja savā stundā hospitēt. Vispilgtākie iespaidi — viņš dziedāšanas stundā centās sniegt tēlainu, plašu laikmeta ainu, stāstot par mākslu un vēsturi. Viņš acīmredzot man netieši gribēja parādīt, kā vajadzētu mācīt arī vēsturi. Manuprāt, Ābola darbības pēdējos gados skolēni bija mainījušies, vairs neuztvēra tādu gara lidojumu, un Ābols to pārdzīvoja.”

■ Skolēnu pūtēju orķestris 1977. gadā. Pa labi no Ābola Raitis Rērihs un Jānis Cirvelis, augšējā rindā trešais no kreisās Jānis Ābols, otrs no labās Valdis Ābols
Foto no Jāņa Cirveļa albūma

“Ābols ir manas nelaiķes sievas uzvārds, es to pieņemu, jo man nepatika mans vāciskais — Švanbergs. Tēvs man bija libietis, māte latviete, mēs dzīvojam Mikeltoņa Švanderos..”*

plāpās. Bet saruna divatā viņam patika. Varbūt daļai kolēģu nepatika, ka viņš bija savdabis un pārāk liels sava darba fanātiķis. Tuvāku draugu nebija. Mēs vairāk nekā 30 gadus nodzīvojam kaimiņos, bijām arī kolēģi darbā, bet viens otru uzrunājām uz “jūs”.

Darbs Ābolam bija pirmajā vietā. Ļoti rūpējās arī par ģimeni. Visi trīs bērni ir muzikāli. Ernests ļoti priecājās, ka dēls Jānis sāka studēt Konservatorijā. Liels bija viņa pārdzīvojums, kad Jānis diriģēja pūtēju orķestri uz Lielās estrādes.”

J. G.: “Viņš nebija saimniecisks, pat ritenim ķēdi nemācēja uzlikt un riepju piepumpēt. Bet viņam bija citas dotības.”

R. Z.: “Saimniecisko dzīvi pilnībā vadīja dzīvesbiedre Elga. Pēc viņas nāves Ernests man prasīja padomu pārtikas produktu iegādē. Visām paciņām salīmēja birkas virsū, pierakstīja visus izdevumus — pedantisms izpaudās ik uz soļa.”

Literatūras pārzinātājs

R. Z.: “Ernests labi pārzināja pasaulas literatūru. Nekad ar gudrību neplātījās, bet, kad vajadzēja, dažu labu tukšu lielbnieku iebāza maisā. Viņam piemita arī laba humora izjūta.

Ābols ļoti mīlēja dzeju. Reiz sarunā teicu, ka neatzīstu dzeju bez pieturēm, viņš tam piekrita. Viņš daudz lasīja, daudz runāja dzeju no galvas. Vismīlākā autore bija Ārija Elksne. Dažādos skolotāju pasākumos, jubilejās, ja vajadzēja kādu sveikt, vienmēr no galvas skaitīja Elksni. Dzeju deklamējot viņš atplauka.”

Leģiona ēna?

J. G.: “Reiz, tas jau bija astoņdesmitajos gados, Ābolu izvirzīja apbalvošanai, laikam kādai medaļai, bet tālāk par rajonu un goda rakstu netika. Leģiona ēna viņam gāja līdzī.”

R. Z.: “Mācīt literatūru viņam traucēja tas, ka agrā jaunībā bija karojis leģionā (tāpēc arī pārgāja sievas uzvārdā).”

Neizdotas grāmatas

R. Z.: “Latviešu valodas gramatikas grāmatu viņš bija uzrakstījis jau sen, bet Rīgā to nobremzēja. Viņš man deva savu manuskriptu, lai stundā izmantotu piemērus. Ernests nebija nenovīdīgs. Atmosfēras gados viņš grāmatu atkal pārstrādāja, un liela svētība, kad iznāca.”

diena bija, kad saņēma tās pirmo signāleksemplāru. Bet nez kāpēc nendrukāja lielā tirāžā. Atdeva, lai vēl pārstrādā. Tad viņš to atlika malā un pilnībā aizrāvās ar kora vēsturi. Sa-

■ Leģionāra formā.

kārtoja manuskriptu un aizveda uz Talsiem. Tur redaktors pateicis, ka nebūs pietiekami liels lasītāju loks, neatmaksājas iespiest. Aizveda uz Rīgu recenzēt Jānim Dūmiņam un Dzintaram Kļaviņam, tie atzina par

■ Ar dzīvesbiedri Elgu 70. gadu beigās. Foto no Valda Ābola albūma

ļoti labu. Tagad Sandra Lielanse lūko iesākt padarīt līdz galam.

Kad abas ar Daigu Muželovsku apsveicām viņu pēdējā dzimšanas dienā, Ābols teica: “Tagad tikai parunāsimies. Kad būs izdota kora grāmata, tad svinēsim.”

Sandra Lielanse: “Lai izdotu grāmatā Ābola Dundagas jauktā kora vēsturi, jāpaveic liels darbs. Autora iecerētais A3 formāta manuskripts jāpārstrādā A4 formātā, teksts jāievada datorā, attēli jāieskenē. Uzrakstīju projektu rajona Kultūrkapitāla fondam, piešķīra 130 latu. Pagasts arī atbalsta. Kubalu skolas — muzeja darbinieki jau ievadījuši datorā visu tekstu. Apkopoju fotogrāfijas, tas ir darbietilpīgi. Ceru, ka nākamgad grāmata varētu iznākt.”

Kā saglabāt Ernesta Ābola piemiņu?

I. Abajis: “Domāju, ka skolotājs Ābols visvairāk priecātos par sava darba turpinātājiem. Būtu jāizdod E. Ābola rakstu krājums.”

R. Zemiņa: “Ernestam ķērās pie sirds, ka izjuka koris. Sandra Lielanse man teica, ka jutusi — viņas pienākums ir atjaunot kori un tā saglabāt Ābola garu. Lai cik liels, bet koris mums ir, cītīgi strādā, un to pazīst arī ārpus Dundagas. Pavasarī notika Ābola piemiņas koncerts. Ja vēl kāds fanātiķis ņemtos ar orķestri... Skolā pēdējos gados nav neviena, kas veidotu muzikālās tradīcijas. Ernests strādāja fanātiski, un tad arī bija panākumi.”

J. Gulbis: “Grūts jautājums. Varbūt jāatgādina skolā, mūzikas dzīvē — tajās jomās, kur Ābols darbojies. Tādi cilvēki mūs rosina uz garīgām vērtībām. Arī šis raksts būs atgādinājums, ka Ernests Ābols bija cilvēks ar lielo burtu.”

S. Lielanse: “Neiznīcināt Dundagas kultūru kā tādu!”

J. Cirvelis: “Jā, daudzi no jaunās paaudzes Ābolu nezina... Varbūt ar kori sarīkot kādu muzikālu pasākumu?”

R. Rērihs: “Varētu būt muzikāls sarīkojums, konkurss, festivāls, kas notiek Dundagā Ābola dzimšanas dienā, skolēnu pūtēju orķestra skate, varbūt ceļojoša balva. Tam vajadzīgi līdzekļi. Bet tas var būt instrumentu spēles konkurss, varbūt viktorīna pagasta iedzīvotājiem par tēmām, kas saistās ar Ābola dzīvi, aptver viņa darbības jomas. Viņš pats līdz galam nepaspēja grāmatu uzrakstīt, tad varbūt par viņu? Ābols to noteikti ir pelnījis.”

I. Brusbārdis: “Ābola fonds ir izkaisīts. Kaut kas ir vidusskolā, kaut kas — Kubalu skolā — muzejā, kaut ko pavisam nesen atrada skolotāju mājas pagrabā. Fondam jāatrodas vienuviet. Bet kādam tas jādara.

Tas pirmkārt. Otrkārt, viņa uzrakstītie darbi būtu jāapkopo un jāizdod. Treškārt, vajadzētu nodibināt Ernesta Ābola prēmiju, ko piešķir Dundagas novada kultūras darbiniekiem, vislabāk jauniem censoņiem.”

Visbeidzot, dažas raksta autora ierosmes. Ernesta Ābola Dundagas mākslas un mūzikas skolā goda vietā ir Ābola ģimete, īss mūža gājuma apraksts, ikviens skolas audzēknis zina, kas ir Ernests Ābols. 2) Dundagas jauktais koris iegūst Ernesta Ābola vārdu. 3) Vidusskola Ābola personības izpēti un viņa darbības jomās ievirza skolēnu zinātniskās pētniecības darbu (Ābola dzimšanas dienā — iepazīstināšana ar paveikto) u.tml.

Bet... Ernests Ābols darīja to, kas viņu pašu aizrāva, darīja, neprasīdams, kas man par to būs. Tāds man šķiet mīklas “Ernests Ābols” atminējums. Piedodiet mazliet teatrālo vārdu spēli — lai patesi darītu dzīvu Ernesta Ābola piemiņu, ir vajadzīgs... otrs Ernests Ābols.

Tik bieži tas nenotiek. Un laiki ir citi.

“Es neceru, ka liktenis man varētu būt tāds, ka šo visu ar sajūsmu kāds lasīs un šķirstīs. Bet pēc gadiem 50 tam būs vērtība. Tad, kad neviens ne zinās šitos korus, ne pazīs tos cilvēkus. Viens eksemplārs stāvēs pagastvaldē, viens stāvēs kultūras namā.”*

Alnis Auziņš

* No publikācijas žurnālā “Rīgas Laiks”, 1996. g.

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, I. Brusbārdim, J. Cirvelim, J. Gulbim, R. Rēriham un R. Zemiņai.

22. oktobrī bijušie Ernesta Ābola koristi un tagadējie dziedātāji apmeklēja skolotāja un diriģenta atdusas vietu Anstrupes kapos.

Mazmāras gadatirgus Dundagā 30. gados

Mazmāras gadatirgus diena bija 23. septembris.

Tirgus bija liels notikums. Toreiz nebija tāda, kas nebūtu tirgū bijis. Kad puīši un meitas līga pie saimniekiem, tad pielīga klāt brīvu Mazmāras tirgus dienu. Bērniem iepriekš pateica: Ja būsī godīgs, tiks uz gadatirgu.

Rudens tirgi katru gadu bija savā vietā. Parasti tie notika uz novāktajiem muižas laukiem. Dubļi līdz pofitēm, ja gadījās slajjāks rudens. Visbiežāk tie bija tur, kur tagad ir 1. Maija iela. Arī ceļmalā starp ambulanci un Veco skolu — ceļa ziemeļu pusē. Pēdējā laikā — Jaundundagā pie vecā pagasta nama.

Sabrauca jau iepriekšējā vakarā, sataisīja būdas. Bija liela jauktība. Tirgojās gan žīdi, gan latvieši. Dundagā bija kooperatīvs, bija Karlsons, Jēkabsons, Izraelsons un vēl daži. Tie visi andelējās. Brauca arī vēl citi no malu malām.

Tirgū varēja dabūt visu, ko vien var iedomāties. Drēbes, šūtas preces. Bija podnieki ar podiem. Rotallietas, pletīzeri, gaļasmašīnas. Ko cilvēks pa gadu bija nodomājis dabūt, to tirgū dabūja. Nēģi bija veselām mucām, tos veda no Rojas, skaitīja pa kāliem. Zvejnieki ar brētliņiem. Desas, cīsiņi uz šporēm. Barankas, franču bulkas. Šito garšīgo bulciņu! Es vēl tagad atceros. Bija alus un desiņas. Viss, viss! Aitas blāva, zosis klaigāja. Čigāni skatījās zirgiem zobos. Zirgu pirkšana bija viena no galvenajām lietām.

Bodnieks blāva: sanāciet, sanāciet! Pie siltām desiņām, pie svaigām bulciņām! — Toreiz varēja noligt, nebija cieta cena kā tagad. Bodnieks nolaiž drusku un diņģējas atkal tālāk. Visi bija laipni. Uzvalku varēja laikt kaut visu dienu. Nekādas rindas nebija, visiem pietika. Ko tagad? Tagad izliek dažus importa džemperus, trijiem pietiek, pārējie gan izstāv stundām rindā, bet neko nedabū. Es toreiz biju skolniece, mani apģērba skolas drēbēs no galvas līdz kājām. Tagad bode pilna, ko neviens negrib pirkt. Kurpes tādas, ka briesmas! Noceno tikai. Bija visādas izdarības. Bija karuselis. Vidū būda, vīri griež ratu. Vēlāk bija ar motoru. Bija kariete ar zirgu priekšā. Fotogrāfs noknipsēja un uz vietas iztaisīja bildi. Gāja jautri.

Bērniem iedeva 50 santīmus. Tā bija liela nauda. Ko visu varēja nopirkt par to!

Vakarā tirgus beidzās. Cits aizbrauca pa nakti prom, cits otrā rītā. Kā nu kurš. Prieki beigušies, katrs atkal pa savām mājām. Bija tāds teiciens: Kā aiziet Mazmāras tirgus, tā jāņem rāceņi.

Stāstīja Elga Ešenvalde un Ilga Ozola.

Stāstījumu pierakstījis Ernests Ābols 1989. g. jūlijā.

Apakelīlais

Rāciņņemšens

Dundags puse ju zēms i švak, tapec pulk stāde rāciņš. Ne ju pa velt Dundage bi stērķelpobriķis un brūz. Un jaunsaimnikem ju naud vajdze, nodokeļ bi jamakse, zēms banke pa zēm jamakse.

Apakelīlais ju nebi tāds mašīns ka tagad, a krāģ ārkal dzīn vāgs, a rokam stāde un noņēm.

Rāciņš sāk ņemt kād nedel priekš Mazmār, tad peic kād mēnes remont sīrappobriķis sāk svilpt. Un uz Mazmār gadstīrg vajdze naud a.

No rītem, ka maz vare rēdzt, tēs izdzin vāgs. Tad pa fiksam brauc a iepriekš vakar sakraut rāciņ vezam uz sīrappobriķ. Ka ju metes gaiš, tad sievs a bēnem, kādreiz a kāds kaimiņ

sievišķs, proj uz rāciņlauk, krānges pa zēm un lase rāciņš kriečes. Palīgem makse pūr pa dien.

Lunknāk sievišķ ņēm saločšes, kas bi vecāk, tie līd uz ceļem.

Uz pusdienlaik tēs bi no pobriķ apakel, novēd maises sabērtes rāciņš uz pagrāb vo rāciņstīrb, dzīn akal vāgs. Rāciņstīrbs rak dzīls, virse klāj sauss rudz sallams, izstiepts roks biezsme, un tad zēm. Peide vezam atstāj rates, ka no rīt var vest uz pobriķ.

Un pirms dārbs tēvam bi atvest kād pienkann a sīrap, le mājnik un palīg var saslorktes.

Tēs teic — ja četersimt pūr rāciņš nevar noņemt no hektar, tad nav ko stādīt. Un nekāds velsūds ju nepirk, tie bi pa dārgem.

■ Mazmāras tirgus.

Foto no Kubalu skolas—muzeja

Par zaļu pat vēl zaļāks

Skolotāju svētkos

4. oktobrī svinējam Skolotāju dienu.

Līdz tam visu nedēļu *šlepenais draudziņš* no skolēnu parlamenta iepriecināja skolotājus, sūtot viņiem nelielas dāvanīņas, piemēram, sulīgu ābolu vai apkrāsotu balonu ar laba vēlējumiem. *Draudziņa* centība atspoguļojās skolotāju smaidos.

Piektdienas rītā skolēni sagaidīja skolotājus ar ziediem, garderobē stalti 12. klases puīši saņēma skolotāju virsdrēbes, un sumināmie devās uz zāli, lai noskatītos veltījuma koncertu.

Divpadsmitie jau iepriekš bija noskaidrojuši, kādas dziesmas un izpildītājus skolotāji vēlētos dzirdēt. Iecienītie mākslinieki bija klāt! Tas nekas, ka Ance Krauze ļoti līdzinājās 12. klases Dinai, ka grupas "A-Eiropa" dejojotajām meitenēm bija zēniski stūrainas kustības! Lāsmāi tik līdzīgais Jānis Sproģis bija gluži neatvairāms un septiņklasnieks Kristaps no repera Ozola neatpalika ne par matu. Balsis visiem

māksliniekiem skanēja nevainojami, kā jau ierakstos.

Klātesošos uzrunāja direktors. Uldis Katlaps īpaši sveica un paldies teica ilggadīgajiem skolotājiem — Veltai Avotiņai (45 pedagogiskā darba gadi), Marijai Mičulei (40), Skaidrītei Motmillerei (35), Vizmai Lagzdīnai (30), Nicei Jankovskai (30) un Vēsmai Frišfeldai (25).

Pedagogi par šo dienu pateicas visiem, kas iesaistījās koncerta rīkošanā — divpadsmitajiem, viņu audzinātājiem I. Kaudzei, I. Miltai un skolotājai V. Kamarai. Paldies arī par krāšņajām rudens lapām aplipušajām tūtām, kurās bija ierīpinājušies sulīgi āboli un citi kārumi, bet klāt pieliktā akrostihs (dzejolītis, katru rindiņu sākot ar cilvēka vārda nākamo burtu) ar vēlējumu ļāva katram nekļūdīgi atrast savējo.

Īpašs visas skolotāju saimes paldies Dundagas pagasta padomei par saldo apsveikumu un atbalstu, lai svētku diena noslēgtos Rīgas Dailes teātrī un Nacionālajā operā.

Zanda Neparte un Inuta Brāklīņa

Atbildīgi par mazajiem brāļiem

"Mēs esam atbildīgi par tiem, kurus esam pieradinājuši." Šie Mazā Prinča vārdi ievadīja Pasaules dzīvnieku aizsardzības dienas pasākumu skolā 9. oktobrī.

Materiālus bija atsūtījuši dzīvnieku labdarības organizācija "Dzīvnieku draugi". Pasākumu rīkoja lielās skolas *mazais* parlaments — 5. — 7. klašu skolēni. Bērni vāca ziedojumus Talsu dzīvnieku patversmes kaķiem un suņiem. Pateicamies ģimenēm, kas palīdzēja ar produktiem, suņu un kaķu barību, segām, bļodām un rotaļlietām!

Pēc stundām *mazais* parlaments 5. un 6. klasēm rīkoja konkursu. Bija jāatbild uz jautājumiem par dzīvnieku kopšanu un dzīvesveidu no kāmjā līdz pat boa čūskai. Vai jūs zināt, ka jauns pundurpapagailītis no veca atšķiras ar to, ka jaunajam nav acu baltuma, bet boa čūska ir estēte un priecājas par

terārijā novietotiem ziediem?

Talsu dzīvnieku patversmes īpašniece Agita Dreimane ar mīlestību stāstīja par saviem rūpju bērniem — vairāk nekā 50 kaķiem un suņiem. Aizkustinošs bija brīdis, kad Dreimanes kundze satikās ar bijušo patversmes iemītnieku balto pūdelīti Ladu, ko bija atvedusi tā jaunā saimniece Arīta no 12.b klases.

Uz Talsiem Dreimanes kundze devās ar skolēnu sarūpētajām dāvanām. Pēc tam saņēmām jauku atklātnīti: "Mīļie, labi audzinātie, zinošie skolēni! Liels paldies par laipno uzņemšanu un par bagātīgo pārtiku mūsu dzīvniekiem. Gaidām ciemos Talsos, kur varēsiet aplūkot kaķu saimi (apmēram 40 dažādu krāsu un lieluma!)."

Ja jūs ģimene vēlas iegādāties suni vai kaķi, tad dodieties uz Talsu dzīvnieku patversmi!

Alfa Auziņa

Dānijas brauciens

No 18. līdz 25. septembrim no Dundagas vidusskolas bija pazuduši desmit skolēni, viena skolotāja un direktors.

Pavasari dāņu draugi pie mums kopīgā projektā mācījās veidot skolas avīzi. Tagad mums bija iespēja piedalīties fotoprezentācijā Dānijā. Darbojāmies ar digitālajiem aparātiem — tā izvērtās par tādu kā spēli.

Par braucienu. Maršruts bija Dundaga — Liepāja — Zviedrija — Dānija. Pārvietojāmies ar prāmi un busiņu. Katrs ceļa laiku centās padarīt interesantāku, kā mācēja. Kāds spēlēja kārtis, kādu parodēja, cits dziedāja, vēl kāds uz kuģa pirmoreiz cīnījās ar jūras slimību. Pēdējo ceļa posmu braucām pa jauno tiltu, kas savieno abas ziemeļu valstis. Kad nonācām galā, izjutām mazu stresīņu.

Skovbo pašvaldības domē satikāmies ar dāņiem. Tad iekārtojāmies viesu ģimenēs. Likās — divains tur viss, gan gaiss, gan cilvēki. Varbūt gluži vienkārši cita vieta.

Vakarā iepazīšanās spēle, ko ieviesuši latvieši. Tad izkustinājām kauļus — mācījāmies dāņu tautas dejas.

Desmito uzņemšana vidusskolā

Tā notika 18. oktobrī. Pagājušajā mācību gadā to izbaudīju uz savas ādas. Šoreiz biju viena no rīkotājām.

Desmitajiem vajadzēja ierasties vecās drēbēs un ar karotēm. Vispirms viņiem lika sadalīties četrās grupās, piekerties pie virves un aizsiet acis ar šalli. Tad četras pavadītājas, tostarp arī es, vilkām viņus uz pārbaudes vietām.

Pie psihologa pa vienam analizēja skolēnu problēmas. Dažs labs pēc tam dusmojās, cits kārtīgi izsmējās. Tad ķermeņa skaistumprocedūrā zēnus saņēma ar meiteņu smaržām un otrādi. Pēc tam es vilku savu grupu augšā uz trešo stāvu, kur viņi cits citu baroja — arī ar aizsietām acīm. Ievārtījums un marinē-

Otrajā dienā apceļojām Skovbo un Kēges pilsētu. Gatavojāmies vakara ballei. Galda izdaiļošanai izmantojām no Latvijas atvestos dabas materiālus. Balle bija cēla, ar izsmalcinātiem ēdieniem (garneles!). Pēc tam kārtīgi izdancojāmies un mācījāmies mūziku. To vēlāk varēja vērot Dundagas vidusskolas diskotēkas apmeklētāji.

Trešajā dienā iepazīnāmies ar skolas fotodarbnīcu. Centāmies nofotografēt visu, ko vien var. Vakarā pavadījām ģimenēs.

Ceturtajā dienā veidojām fotogrāfijas. Pēc tam attēlus izstādījām domē.

Piektajā dienā iepazīnāmies ar Roskildes katedrāli un karaļpili. Viss milzīgs un iespaidīgs. Pēcpusdienā bijām Kopenhāgenā, kur pārņēma suvenīrpirkšanas drudzis. Pēdējais vakars ar dāņiem izvērtās jautrs.

Sestajā dienā — lielās atvadas. Kādam nobira pa asariņai (tas pieder pie lietas).

Iesāktais fotoprojekts turpināsies nākamgad, kad dāņi ciemosies pie mums. Viss ceļojums ir liela pieredze cilvēku attiecībās un jaunu draugu iegūšana.

Ieva Auziņa, 11. kl. skolniece

tas bietes ne vienmēr nonāca mutē. Tā stiprinājušies, 2. stāvā foajē jaunajiem *desmitajiem* bija jāspēlē dažādas bērnu dienu spēles, kā "Klasītes", "Vecmāmiņ, nāc palīgā!" u.c. Nākamais pārbaudījums — matu veidošana, lietojot želeju, stieples u.c. dumjus nieciņus, sejas aplīmēšana ar mākslīgajām pumpām un sauķļu piestiprināšana pie muguras, piemēram, kādai meitenei: "Plikpaurība nenāk viena". Visbeidzot, visas desmito klašu grupas izcieti pēdējo pārbaudījumu — mācījās dejot līnīdejas. Tad visi nodeva zvērestu un, iemērcot pirkstu guaša krāsā, apstiprināja solīto.

Ieva Auziņa

Akrostihi

Sniedzam plašāku ieskatu skolēnu vārdu dzejolišos, kas oktobrī līdz ar Sandras Dadzes audzēkņu zīmējumiem bija skatāmi pagasta bibliotēkā.

*Iesēzos krēslā mīkstā,
Nodomāju rakstīt dzeju.
Ak, ja tikai man būtu kaut mazliet
talanta!*

*Ikkatru brīdi debesis paliek zilākas,
Elpot kļūst aizvien vieglāk.
Varbūt tās ir tikai manas iedomas,
Ar kurām man visu mūžu jāsadzīvo...*

*Ziliem ziediem plava zied,
Austot rītam, putni dzied.
Nokrīt vēsas rāsas lāses
Daiļos ziedu vainagos.
Auksto sirdi sasildīt
Noliec saules siltumā!
Eglu tumšiem zariem cauri
Paskaties, cik skaists ir viss!
Apstājies, zied debesis!
Rīta smaržu pilno gaisu
Tālai dienai paņem līdz...
Elpo klusāk — zied rūts!*

*Aizsulusies kļavas lapa
Lido vēlā rudenī.
Iesmejas tai sejš vējš.
"Smeļies vien, es izdzīvošu,
Es vēl stipra būšu rīt."*

*Duksis rej,
Āpsis smej,
Runcis ķer,
Teliņš dzer:
Ai, ai, ai!*

*Rudens... Eh, nav svarīgi!
Es esu un dzejoli saceru.
Izdirdu troksni, kāds sparīgi
Neliek mierā ozola zaru.
Ir vasara, kā izrādās,
Sapimies lapās vēl zaļās.*

A. A.

25.XI 14⁰⁰ vidusskolā tikšanās ar Vidzemes augstskolas asociēto profesoru politologu JĀNI IKSTENU.

leejas maksa vidusskolēniem Ls 0,30, pārējiem Ls 0,50

Raibs kā dzeņa vēders

Dundaga pret Latviju

8. Saeimu vēlēja arī Dundagā. Lūk, mūsu pagasta rezultāti (pirmais skaitlis procentos) salīdzinājumā ar visu Latviju: *Jaunais laiks* — 26,2/26; *Tautas partija* — 23,9/21; *Zaļo un zemnieku savienība* — 17,5/12; *Latvijas Pirmā partija* 11,4/10; *TB/LNNK* — 8,1/7. Par "Latvijas ceļu" Dundagā nobalsoja 5,7% (Saeimā neiekļuva), savukārt PCTVL, kas valstī ar 24% bija otrā, Dundagā nesaņiedza 5% robežu.

■ Vēlētāji savu padarījuši. Vēlēšanu komisijai un novērotājam darbs turpinās. *Aivara Miškas foto*

Ciemos "Ezis" un "Zilīte"

Pēc Dundagas pagasta bibliotēkas vadītājas Rutas Emerbergas aicinājuma 8. oktobrī bērnu darbnīcā, *mazajā* un *lielajā* skolā ar lasītājiem tikās apgāda "Zaļlais circenis" darbiniece Baiba Ģērmane un dzejniece Inese Janovska.

B. Ģērmane iepazīstināja ar žurnāliem, uzsverot, ka "Zilīte" pārtapusi par nopietnu vides izglītības žurnālu. Ikkatrs varēja iegādāties Jāņa Baltvilka, Māra Runguļa grāmatas u.c. apgāda izdevumus.

Inese Janovska lasīja dzejoļus no topošā pirmā krājuma. Iepazīnāmies ar skābiem rabarberiem, vārdi, kas līdz-

nās vasarai, un bezdelīgām, kas švīkdamas raksta laika prognozi debesu grāmatā.

Dzirdējām arī sākumskolēnu daiļlasīšanas konkursam sagatavotos dzejoļus un dažus pašu skolēnu sacerētos vārdu dzejoļus. Par tiem rakstījām jau pagājušoreiz (sk. arī šo numuru).

Abas viešņas uzteica mazo lasītāju atsaucību tikšanās laikā. Pēcpusdienas pasākumā *lielajā* skolā daļa piektdziesnieku un sestklasnieku gan šķīta garlaidīgi un nerādīja labākās uzvedības priekšzīmi. Bet varbūt tas dzejnieci iedvesmos jauniem darbiem?

A. A.

Ielūgums ģimenēm

Dundagas ģimeņu klubam "Saskaņa" 9. novembrī plkst. 21 tautas namā pirmā tikšanās.

Esam rīkojuši tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, pasākumus bērniem, balles. Esam piedzīvojuši pieplūdumu un atplūdu laikus. Šosezon klubam vadīt piekritusi Vaira Kamara. Vēl var pieteikties jaunas ģimenes. Dalībmaksā — Ls 5 no ģimenes. Nauda līdz 3. novembrim jāsamaksā Aivai Neifeļdei avīžu kioskā, turpat arī tuvākas ziņas. Par mūziku pirmajā vakarā gādās Vīgo Graudiņš, bet vakara viesis... lai pagaidām paliek noslēpumains.

Vakara rīkotāji

DUNDAGĀ NOVEMBRĪ

11.XI *Lācplēša dienā* 17⁰⁰ iedegsim svecītes māju logos, 17⁰⁰ pulcēsimies svecīšu gājienam pie vidusskolas

17.XI 20⁰⁰ *Tautas balle*, spēlēs grupa "Zvaigžņu lietus"

18.XI 14⁰⁰ prēmijas "Par mūža ieguldījumu Dundagas pagastam" un pateicības rakstu laureātu pieņemšana pie pagasta vecākā

15⁰⁰ *Latvijas Republikas proklamēšanas dienas svētku koncerts*

29.IX 19⁰⁰ *vakars Ernesta Ābola piemiņai*

Pieredze Ventspilī

Jau trešo rudenī Skolotāju dienā vai tuvu tai dodamies apciemot kādu kaimiņu bērnu darbnīcu. Braucam, kur pašiem vēlamies, vienīgi iepriekš papētām, kam labākas atsauksmes. Esam viesojušies Kuldīgā un Kandavā, šoreiz izraudzījāmies Ventspilī "Saulīti" un 11. oktobrī devāmies ceļā. "Saulīte" nenoliedzami ir labāk situēta, plašāka iestāde ar skaistām telpām, astoņām grupām. Jauki bērnu laukumā, kaut gan tos var tikpat labi iekārtot ar kriekni mazākiem līdzekļiem. Iepazīnāmies ar interesantu dzimšanas dienu svinēšanas pieredzi. Glītos stendos visa bērnu darbnīca saime uzzina par nākamajiem jubiliāriem. Katra mūsu audzinātāja ieguva sev kādu ideju.

*PII "Kurzemīte" vadītāja
Anda Budreika*